

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITTO VUOSIKERTOMUS 2009

Sisältö

Toiminnanjohtajan katsaus	2
Uuden vuosikymmen kynnyksellä (johtoryhmän katsaus)	3
Edunvalvontaa ja vaikuttamista	3
Neuvontaa, ohjausta, kursseja ja koulutusta	4
Viestintää	5
Hankkeita	5
Kurssikeskus Mertiöranta	7
My Life -konferenssi	7
Kehitysvammaisten viikko	7
Vuoden 2009 toiminnan tavoitteet ja niiden toteutuminen yksiköittäin ja hankkeittain	
Edunvalvontayksikkö	9
Kansalaistoiminnan yksikkö	12
Koulutustoiminnan yksikkö	13
Malike-toiminnan yksikkö	15
Viestintäyksikkö	16
Tukipalvelut-yksikkö	18
Hankkeet	
Aikuis-Malike-hanke	20
Asuntoja asunnottomille! -hanke	21
Enemmän otetta ja osallisuutta -hanke	22
Kaveri-hanke	23
Selko-e-hanke	25
Vertaansa vaille -hanke	26
Kiinteistö Oy Tulppaanitalo	28
Talous	29
Liitteet	37
Hallinto	37
Liittokokous	
Liittohallitus	
Aluejako ja tukipiirit	39
Paikallisyhdistykset	41

Toimikunnat, neuvostot, työryhmät	46
Kunniamerkit, viirit	49
Jäsenyydet, edustukset, sidosryhmät	51
Lahjoitukset	53
Henkilökunta	54

TOIMINNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2009 jää Kehitysvammaisten Tukiliiton yhteiseen muistiin aikana, jolloin yhteiskunnassamme oli mahdollisuus saavuttaa suuria uudistuksia kehitysvammaisten ihmisten oikeuksissa ja palveluissa. Vammaispalvelulain uudistus tuli voimaan syyskuun alussa, ja sen myötä oikeus henkilökohtaiseen apuun avautui kehitysvammaisille henkilöille. YK:n vammaisten yleissopimus oli allekirjoitettu ja ratifiointia odotettiin. Suomen tuli tehdä kansalliseen lainsäädäntöönsä ne muutokset, joita YK:n sopimuksen allekirjoittaminen edellytti. Lähdimme uuteen vuoteen suurin odotuksin: Viimeinkin poistuvat ne esteet, jotka ovat olleet kehitysvammaisten henkilöiden täyden yhteiskunnallisen osallisuuden ja hyvän elämän tiellä.

Vuosi 2009 jää muistiimme myös vuotena, jolloin odotukset suurelta osaltaan valuivat hiekkaan.

Maailmanlaajuinen taantuma ajoi myös Suomen taloudelliseen ahdinkoon, jonka vertaa saamme hakea. Kuntien taloudellinen tilanne romahti kertaheitolla ja paniikki valtasi palveluiden järjestäjät. Säästöjä haettiin nopealla aikataululla kaikkein heikoimpien ihmisryhmien palveluista. Niiltä otettiin joilta helpoimmalla ja nopeimmin saatiin. Palvelusopimuksia purettiin ja evättiin, palveluiden järjestämisessä viivyteltiin ja hallinto-oikeuksien ratkaistavaksi jätettiin uusien lakien myötä tulleet mahdollisuudet. YK:n vammaisten yleissopimuksesta ei saatu aikaan edes virallista käännöstä ja lakiuudistuksetkin enimmälti hyytyivät valmisteluun.

Vaikeassa yhteiskunnallisessa tilanteessa kansalaisjärjestön toiminta on tärkeimmillään. Pettymyksen tunteet on jaettava ja ratkaisuja inhimillisen hädän lievittämiseen on löydettävä. Kehitysvammaisten Tukiliitossa olemme yhdessä tätä työtä tehneet niin hyvin kuin olemme kyenneet. Vertaistoiminta on saanut uutta tuulta purjeisiin, neuvontapalveluiden resursseja on lisätty ja vapaaehtoistoiminta on ollut vahvassa kasvussa. Myös joitain pilkahduksia uusista avauksista olemme nähneet. Eläkkeensaajan asumistuessa tapahtunut pieni lisäys ja takuueläke ovat tällaisia. Uusia asuntojakin saatiin valtakunnassa aikaiseksi kehitysvammaisten henkilöiden käyttöön lähes tavoitteen mukainen määrä, eli yhteensä 500 ARA:n ja RAY:n tuella. Myös meneillään oleva perusopetuslain uudistaminen tuo uskoa kaikille yhteiseen kouluun.

Vuonna 2009 järjestimme menestyksekkäästi kansainvälisen My Life -konferenssin yhteistyössä FDUV:n, Me Itse -yhdistyksen ja Inclusion European kanssa. Osallistujia oli 300 ja järjestelyt saivat paljon kiitosta. Erityisesti kiinnitti kansainvälisten vieraidemme huomion kehitysvammaisten henkilöiden suuri osallisuus ohjelmassa. Konferenssissa saimme mahdollisuuden esitellä kansainvälisesti korkeatasoista suomalaista kehitysvammaosaamista ja viedä hyviä käytäntöjä eteenpäin. Oppia saimme myös vastavuoroisesti osaksemme.

Uutta strategiaa laadittaessa olemme laajasti käyneet läpi jäsenistömme näkemyksiä ja odotuksia tulevaan. Työ jatkuu vielä vuonna 2010. Teemme uutta toimintastrategiaa hyvään aikaan, koska moni asia tulee lähivuosina joka tapauksessa muuttumaan. Myös RAY:n uudistuva avustuspolitiikka sekä mahdollisesti niukkenevat resurssit täytyy toiminnan suunnittelussa ottaa huomioon. Olemme käyneet läpi omaa toimintaamme ja valmistautuneet sitä tarpeen mukaan uudistamaan. Tästä olkoon osoituksena hallinnon tukipalveluiden yhdistäminen Kehitysvammaisten Palvelusäätiön kanssa sekä

kehitysvammajärjestöjen yhdessä perustama kehittämisallianssi tulevien hankkeiden suunnittelua ja toteutusta varten. Olemme hakeneet ja haemme jatkossakin toimivia kumppanuuksia aktiivisesti ja tavoitteisiin pyrkien. Kohti hyvää elämää kehitysvammaisille ihmisille.

Susanna Lohiniemi, toiminnanjohtaja

UUDEN VUOSIKYMMENEN KYNNYKSELLÄ JOHTORYHMÄN KATSAUS

Kehitysvammaisten Tukiliiton tehtävänä on tukea jäsenistöään sekä puolustaa ja kehittää kehitysvammaisten ja heidän perheidensä yhteiskunnallista tasa-arvoa. Tukiliiton tavoitteena on hyvä elämä kehitysvammaiselle ihmiselle ja hänen perheelleen. Toimihenkilöt toteuttivat tehtävää ja tavoitetta liittohallituksen johdolla.

Liiton uutta strategiaa työstettiin monissa eri kokoonpanoissa ja yhteyksissä. Työ etenee vuonna 2010 liittokokouksen käsittelyyn.

EDUNVALVONTAA JA VAIKUTTAMISTA

Maan taloudellisen tilanteen heikentyminen näkyi jäsenten ja ammattilaisten yhteydenottojen selvänä kasvuna erityisesti syksyn aikana. Kuntien leikkauspäätökset ovat heikentäneet palvelutasoa ja siten vaikeuttaneet ihmisten arkea. Lakineuvontaan tuli yhteensä 1 250 yhteydenottoa. Neuvontapalvelua vahvistettiin syksyllä lakineuvojalla.

Liitto jatkoi vaikuttamista eri lakien uudistamisprosesseihin. Vammaispalvelulain palvelusuunnittelua ja henkilökohtaista apua koskeva merkittävä uudistus tuli voimaan 1.9.2009. Lakiuudistuksen toimeenpanoon vaikutettiin lehtikirjoituksin, neuvonnalla ja järjestämällä yhteensä 46 koulutustilaisuutta eri puolella Suomea. Tilaisuuksiin osallistui yhteensä 2 100 kehitysvammaista henkilöä tai heidän omaistaan, palvelun järjestäjää tai tuottajaa sekä päättäjää. Haasteena on ollut kehitysvammaisten ihmisten saaminen palvelun piiriin, sillä kunnat ovat tulkinneet lakia vaihtelevalla tavalla. Yhteistyötä tehtiin sosiaali- ja terveysministeriön, Assistentti.infon, Vammaisfoorumin ja muiden järjestöjen kanssa. Valitusprosesseja on käynnissä kymmenen.

Sosiaalihuoltolainsäädännön kokonaisuudistusta koskeva työryhmätyöskentely aloitettiin. Työryhmään vaikutettiin jäsenenä toimivan puheenjohtajamme välityksellä ja pitämällä yhteyttä ministeriön virkamiehiin.

Asumiseen liittyvät kysymykset kuten erilaiset asumisratkaisut, asukkaiden kohtelu ja toimeentuloon liittyvät asiat nousivat esiin lähes joka toisessa lakineuvontaan tullessa kyselyssä. Siksi lakineuvonnan resursseja lisättiin syksyllä. Asumiseen liittyvissä kysymyksissä on vielä paljon tehtävää. Kehitysvammaisten asumisen neuvottelukunta jatkoi työtään asumismuotojen kehittämiseksi ja kehitysvammaisten asumispalveluiden parantamiseksi. Vuoden 2009 aikana saatiin aikaan ARAn (Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus) ja RAY:n avustusten turvin asunto 500

kehitysvammaiselle henkilölle. Myös Kelan eläkkeensaajan asumistukeen hyväksyttävien menojen enimmäismääriä päätettiin korottaa viisi prosenttia. Lisäksi asumismenoina hyväksyttäviä kiinteistöhoitomenoja päätettiin tarkistaa. Kehitysvammaisten Tukiliiton edustaja osallistui asiantuntijajäsenenä ympäristöministeriön toimenpideohjelman (Asuntoja kehitysvammaisille ja vaikeavammaisille. Ehdotus kehitysvammaisten ja muiden vaikeavammaisten asunto-ohjelmaksi vuosille 2010 – 2015) laadintaan.

Pakotelainsäädäntöä valmistellaan edelleen ministeriössä. Liiton eettinen neuvosto päätti laatia kannanoton pakotteista ja kohtelusta.

Kuntayhteistyötä tehtiin yhteistyössä aluekoordinaattorien kanssa. Alueellisia tilaisuuksia järjestettiin kuusi; osanottajia oli yhteensä noin 120.

Työntekijät olivat aktiivisesti mukana erilaisissa verkostoissa – mm. Vammaisfoorumi ry, järjestölakimiehet, YTY ry – koska yhdessä vaikuttaminen on yksin tekemistä tehokkaampaa. Liiton edunvalvontatoimikunta kokoontui neljä kertaa. Se otti kantaa ajankohtaisiin aiheisiin, mm. lainsäädännön kehittämiseen.

NEUVONTAA, OHJAUSTA KURSSEJA JA KOULUTUSTA

Jäsenyhdistyksiä tuettiin neuvonta- ja ohjaustyöllä, koulutuksella, yhdistysvierailuilla sekä järjestämällä kuntayhteistyöiltoja. Muuttuva toimintaympäristö ja vaikuttamistoiminta olivat koulutuksissa vahvasti esillä. Uusia yhdistystoimijoita mukaan kutsuvia, erityisesti pienten lasten perheiden tapahtumia, järjestettiin. Aluekoordinaattoreiden työ painottui monipuoliseen vaikuttamis- ja edunvalvontatyöhön, suoraan ohjaukseen ja neuvontaan sekä kansainvälisten, valtakunnallisten ja alueellisten koulutusten, seminaarien ja tapahtumien järjestämiseen. Vuosille 2008 – 2009 liittohallituksen asettamat alueelliset edunvalvontatoimikuntien pilottihankkeet Varsinais-Suomen ja Pohjois-Pohjanmaan tukipiireissä kehittivät alueellista ja paikallista vaikuttamistyötä.

Liittokokous seminaareineen ja perhetapahtumineen kokosi jäsenistön 22. – 23.5. Hämeenlinnaan. Liittokokous valitsi toimintakaudelle 2010 – 2011 uudeksi puheenjohtajaksi ekonomi **Jyrki Pinomaan** (Vihdin kvt).

Perheille ja kehitysvammaisille henkilöille järjestettiin kursseja ja tapahtumia, joissa vertaistuki oli tärkeänä osana. Kurseilta moni perhe löysi Tukiliiton toiminnan ja liittyi jäseneksi paikallisyhdistykseen.

Koulutustoiminnassa vaikutettiin valtakunnallisiin koulutuspoliittisiin linjauksiin sekä kehitysvammaisten ihmisten työllistymisen ehtojen paranemiseen. Organisoimme Yhteisvastuukampanjaa yhdessä kolmen muun järjestön kanssa.

Kehitysvamma-alan ammattitutkinnon perusteiden valmistuminen loppuvuodesta oli merkittävä askel kehitysvamma-alan työntekijöiden osaamisen lisäämiseksi. Tutkinnon perusteet valmisteltiin laajapohjaisessa työryhmässä, jossa oli myös Tukiliiton edustus.

Tukiliitto oli myös mukana Valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen opetussuunnitelman perusteiden uudistamistyössä, uudet opetussuunnitelman perusteet valmistuivat loppusyksystä.

Vaikutimme pienten kehitysvammaryhmien asioihin järjestämällä perhetapaamisia ja tukemalla yhdistysten toimintaa, tuimme kehitysvammaisten henkilöiden tukiverkostoja ja organisoimme Kehitysvammaisten viikon tapahtumia yhteistyössä tukiyhdistysten kanssa.

Malike-toiminnassa etsittiin ja jaettiin perheiden aktiivista osallistumista ja arkiliikkumista edistäviä ratkaisuja. Ratkaisuja oli esillä kotisivuilla, tapahtumissa ja viidessä alueellisessa toimintavälinevuokraamossa. Verkostojen kanssa toteutettiin kokeilu- ja kehittämistoimintaa ja vaikeavammaisuuteen liittyviin asenteisiin vaikutettiin viestinnän keinoin.

VIESTINTÄÄ

Liiton viestinnässä keskityttiin liiton hankkeiden viestinnän tehostamiseen, uusien viestintäkanavien ja -tapojen kehittämiseen (sähköinen jäsenkirje ja uutiskirje, kotisivujen teemapaketit), yhdistyksistä kertovien juttujen tekemiseen, kotisivujen uudistamisen pohjatyöhön sekä eurooppalaisesta My Life -konferenssista tiedottamiseen.

Viestintäyksikön vastuuta sosiaalisen median seuraamiseen ja siihen reagoimiseen lisättiin. Viestintäyksikkö järjesti hallituksen päätöksen mukaan liiton nimikilpailun sekä yhdistysten käyttöön tulevan kunniamerkin suunnittelukilpailun. Tukiviestin ulkoasu-uudistus suunniteltiin. Uudistunut Tukiviesti alkaa ilmestyä 2010.

Tukiviesti ilmestyi viisi kertaa ja Leija kuusi kertaa. Toimitimme julkaisut *Lapsellamme on down* sekä *Sosiaaliturvaopas 2009*. Lisäksi toimitimme liiton hankkeiden julkaisuja.

Eurooppalaiseen My Life -konferenssiin tehtiin liiton englanninkieliset esitteet sekä toimitettiin konferenssijulkaisu ja -verkkosivut.

Liiton kotisivuilla kävi vuoden aikana keskimäärin n. 1700 kävijää/viikko. Yhdistyksille laadittiin tiedote- ja juttupohjia liiton kotisivuille.

Sanoma-, aikakaus- ja ammattilehtien sekä television ja radion kanssa toteutettiin lukuisa määrä kehitysvammaisista henkilöistä kertovia juttuja.

Näkyvyyden saaminen valtamedioihin on vuosi vuodelta vaikeampaa. Isojen medioiden keskeinen uutiskriteeri – jutun aihe sivuaa lukijan/katsojan jokapäiväistä elämää – on korostunut, ja pieniä ihmisryhmiä koskevat aiheet saavat aiempaa vähemmän palstatilaa. Paikallisia medioita sen sijaan oman paikkakunnan ihmiset ja tapahtumat kiinnostavat. Paikallisen tiedottamisen tarve onkin suuri; paitsi paikallismedioiden myös päättäjien suuntaan.

Liiton mediaseuranta lopetettiin kesällä taloudellisin perustein.

HANKKEITA

Tukiliitto kehitti toimintaansa muun muassa hankkeidensa kautta. Toimintavuonna liitossa toimi kuusi (6) RAY:n rahoittamaa hanketta.

Asuntoja asunottomille -hankkeessa haettiin ratkaisuja kehitysvammaisten kuntalaisten itsenäistä asumista tukeviin palveluratkaisuihin kolmella eri pilottiseudulla: Kainuussa (toimipisteenä Kajaani), Satakunnassa (toimipisteenä Pori) ja Uudellamaalla (toimipisteenä Espoo). Kehitysvammaisten kuntalaisten asumiseen liittyviä epäkohtia nostettiin suuren yleisön tietoisuuteen lehtijuttujen sekä aiheeseen liittyvien tapahtumien, seminaarien ja taidenäyttelyiden avulla.

Valtakunnallinen yhteistyö päättäjien ja eri vammaisalan toimijoiden kanssa toteutui ympäristöministeriön Kehitysvammaisten ja muiden vaikeavammaisten asumisohjelman laatimista tukevan ohjausryhmän (KEHAS) sekä Kehitysvamma-alan neuvottelukunnan laatuvaliokunnan jäsenyytenä. KEHAS-työryhmä teki esityksen kehitysvammaisten ja muiden vaikeavammaisten asumisohjelmaksi vuosille 2010 – 2015.

Aikuis-Malike-hankkeen kohderyhmänä ovat aikuiset, jotka tarvitsevat toimimisen tueksi toista ihmistä sekä tarkoituksenmukaisen toimintavälineen. Päämääränä on löytää soveltuvia toimintavälineitä ja ratkaisuja monivammaisille aikuisille. Tavoitteena on monivammaisten aikuisten koti- ja asuinympäristöissä liikkumisen ja harrastamisen mahdollisuuksien edistäminen. Projektin alueellisena painopistealueena olivat Itä-Suomen ja Oulun läänit. Sisällöllisenä tavoitteena oli valtakunnallisten ja alueellisten verkostojen luominen sekä toimintavälineiden kehittäminen. Projekti etsi ratkaisuja arkiseen liikkumiseen sekä ideoita arkipäivän liikkumista helpottavista toimintavälineistä ja järjesti maksuttomia toimintavälineiden kokeilupäiviä. Vaikeavammaisten aikuisten osallistumisen mahdollisuuksia tuettiin kouluttamalla ammattilaisia helposti sovellettavien sisäpelien käyttöön. Valtakunnallinen ja alueellinen toimintavälinekoulutus järjestettiin.

Valtakunnallisten tapahtumajärjestäjien kanssa tehtiin yhteistyötä, jotta valtakunnalliset tapahtumat ovat myös kohderyhmän saavutettavissa. Alueellisten verkostojen kanssa järjestettiin laajassa yhteistyössä tapahtuma- ja kokeilupäiviä.

Enemmän otetta ja osallisuutta -hanke tarjoaa tukea perheille, joissa vanhemmalla on kehitysvamma tai merkittäviä ongelmia oppimisessa. Hankkeen viimeisenä toimintavuotena keskityttiin erityisesti tutkimuksen tekemiseen, koska suomenkielistä materiaalia ei ole aihepiiristä saatavilla. Syksyllä julkaistiin Aila Kantojärven tekemä tutkimus *Ajattelen että mennään eteenpäin... Vanhemmat ja kokemukset tuesta*. Joulukuussa valmistui Pia Henttosen tekemä kartoitus *Monimuotoista tukea. Perheiden tukeminen työntekijän näkökulmasta, kun vanhemmalla on kehitysvamma tai merkittäviä vaikeuksia oppimisessa*. Lisäksi joulukuussa julkaistiin kaksi selkeäkielistä opasta. Toinen opas käsitteli perheen tukimuotoja ja toinen lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksia.

Selko-e-hankkeen ensisijainen tavoite on ehkäistä kehitysvammaisten ihmisten syrjäytymistä tietoyhteiskunnasta. Selko-e jatkoi saavutettavien verkon palveluiden ja mahdollisuuksien kokeilua ja testaamista sekä kokeilutoiminnan löydösten siirtämistä käyttäjille. Tätä tehtiin kouluttamalla ja ohjeistamalla.

Kaveri-hankkeen tavoitteena on lievittää kehitysvammaisten ihmisten yksinäisyyttä sekä lisätä tietoisuutta kehitysvammaisuudesta.

Kaveri-hankkeen toiminta laajeni vuoden 2009 aikana niin alueellisesti kuin määrällisestikin. Syksyllä 2009 vapaaehtoisuuteen perustuvaa Best Buddies -kaveritoimintaa oli 25 paikkakunnalla. Aktiivista kampanjointia jatkettiin oppilaitosyhteistyön, yleisötapahtumien sekä tiedotuksen kautta. Erityisesti sähköisten medioiden käyttöä tehostettiin. Asenteisiin vaikuttavan kampanjoinnin vaikutuksista pystyi vuoden aikana löytämään viitteitä blogi- ja keskustelupalstakirjoituksista.

Vertaansa vailla -hanke toimi järjestämällä paikallisia vertaistukitapahtumia, monimuotoistamalla ja sadettamalla osaamista vertaisryhmän käynnistäjäkoulutuksissa, vertaisohjaajakoulutuksissa, vertaistukiryhmien koulutuksissa sekä paikallistoimijoita kouluttamalla.

Paikallisyhteistyön vahvistamisessa tavoitteena oli saattaa nuorten, perheiden kanssa työskenteleviä järjestöjä konkreettiseen paikallisyhteistyöhön. Tätä toteutettiin tekemällä yhteistyötä vertaistapahtumien järjestämisessä, vertaisohjaajien koulutuksissa sekä Tampereen seudun vapaaehtoistoiminnan verkoston rakentaminen.

Isämeininki-toiminta tuotti toimintamalleja isien paikallisen toiminnan käynnistämiseksi ja käytti toiminnan suunnittelussa kokemusasiantuntijoista muodostettua ryhmää.

Vammais- ja omaisjärjestöjen sekä kansalaistoiminnan verkostoissa toimittiin aktiivisesti tehden Tukiliittoa tunnetuksi asiantuntijana vertais- ja kansalaistoiminnan kehittäjänä. Liiton imagoa nuortenkin perheiden järjestönä vahvistettiin ja näin lisättiin Tukiliiton vetovoimaa nuorten perheiden keskuudessa.

Vaikuttamistyötä tehtiin aktiivisen verkostotoiminnan lisäksi tuottamalla artikkeleita valtakunnallisiin julkaisuihin ja alustuspuheenvuoroilla valtakunnallisissa seminaareissa.

KURSSIKESKUS MERTIÖRANTA

Mertiörannan kurssikeskuksen toiminta jatkui vuonna 2009 entisellään. Kurssikeskuksen asiakkaina olivat Tukiliiton yhdistykset, muut yhdistykset sekä julkisen ja yksityisen sektorin toimijat. Tukiliitto järjesti myös omaa kurssi- ja koulutustoimintaa Mertiörannassa. Kurssikeskuksen käyttöaste oli pysyvästi alle 50 %:a ja hallitus on päättänyt esittää liittokokoukselle kurssikeskuksen myyntiä.

MY LIFE -KONFERENSSI

My Life! Minun elämäni -konferenssi järjestettiin kesäkuussa Tampereella Tukiliiton, Me Itse ry:n, FDUV:n ja Inclusion European välisenä yhteistyönä. Konferenssiin osallistui 300 henkeä 25 maasta. Konferenssissa käsiteltiin YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien sopimuksen mukaisia osallisuutta ja tasavertaisuutta edistäviä käytäntöjä. Konferenssin aikana järjestettiin mm. Kettuki-keskuksen taidenäyttely, jossa esiteltiin pohjoismaista kehitysvammaisten taiteilijoiden taidetta. Näyttelyhallissa toimintaansa esitteli 17 näyttelyasettajaa.

KEHITYSVAMMAISTEN VIIKKO

Kehitysvammaisten viikon 2009 teemana oli henkinen hyvinvointi. Aiheella pyrittiin tekemään näkyväksi kehitysvammaisten ihmisten oikeutta ja mahdollisuutta pitää yllä ja turvata omaa henkistä hyvinvointiaan. Henkisen hyvinvoinnin viikkoa vietettiin 30.11. - 6.12.2009. Viikon tunnuksena oli "Tänään on ihan hyvä päivä".

Me Itse ry:n julkilausuma loi pohjan neljäkymmenellä paikkakunnalla järjestetyille yli sadalle tapahtumalle ja tempaukselle.

Teemaviikon avasi Porin *Tänään on ihan hyvä päivä elokuvalle* -seminaari, jossa esitettiin Tynkäkujan elokuvapajan lyhytelokuvia aiheesta henkinen hyvinvointi.

Viikon aikana järjestettiin mm. vaikuttamiseen tähtäviä yleisötapahtumia kuten mielenosoituksia ja seminaareja sekä harrastamiseen liittyviä tapahtumia kuten yhteislaulutilaisuuksia ja lemmikki- ja luontopäivää. Ensiapukoulutus ja seurustelu ja seksuaalisuus -keskustelutilaisuudet ovat toimivia esimerkkejä turvallisuuteen ja elämänhallintaan liittyvistä tapahtumista. Teemaviikolla järjestettiin lukuisia ns. hyvän mielen tapahtumia kuten tanssiaisia, pikkujouluja sekä toiminnallisia ulkoilutapahtumia.

Teemaviikkoa vietettiin myös Vernerin chatissa, Selko-e-hankkeen keskustelupalstalla sekä Facebookissa.

Osallistujia Tukiliiton tukemissa tapahtumissa oli noin 4900.

Kehitysvammaisten Tukiliiton ja Me Itse -yhdistyksen teemaviikkoa olivat mukana toteuttamassa myös FDUV ja Steg för Steg sekä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön Turvallisuuskoulutushanke.

Kehitysvammaisten viikko sai kiitettävästi näkyvyyttä paikallisissa medioissa, pääosin paikallislehdissä. Teemaviikko nostettiin esille myös mm. Ylen verkkouutisissa.

VUODEN 2009 TOIMINNAN TAVOITTEET JA NIIDEN TOTEUTUMINEN YKSIKÖITTÄIN JA HANKKEITTAIN

EDUNVALVONTA JA YHTEISKUNTASUHTEET

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
<p>VPL:n uudistuksen (erityisesti henkilökohtainen apu) toimeenpanoon vaikuttaminen.</p> <p>Lakiuudistuksen jatkoprosessiin vaikuttaminen.</p>	<p>Koulutus ja tiedotus: Edunvalvontapäivät, koulutukset, kurssit.</p> <p>Viranomaiskeskustelut ja keskustelut työntekijöiden kanssa.</p> <p>Soveltamisohjeisiin vaikuttaminen.</p>	<p>Tilaisuuksia 46, osallistujia 2 100. Palaute positiivista. Tukiviestissä useita kirjoituksia, netissä tietoa ja ohjeita, henkilökohtainen ohjaus.</p> <p>Jatkuva yhteys ministeriöön sekä tapaamisten, koulutusten, neuvonnan yhteydessä kuntien työntekijöihin.</p> <p>STM:n työryhmä tekemässä ohjeita. Edustus taustaryhmässä.</p> <p>Liiton puheenjohtaja STM:n sosiaalihuoltolainsäädännön kehittämistyöryhmässä.</p> <p>Valmisteltu Vammaisfoorumin yhteistä kannanottoa.</p> <p>Yhteistyö muiden järjestöjen kanssa.</p>

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Muuhun lainsäädäntöön vaikuttaminen.	Koulutukset, neuvonta, vaikuttaminen.	Vaikutettu: SATA-komitea, Kela.
Asumistuki		Eläkkeensaajan asumistukeen korotus.
Kotikuntalaki		2 koulutustilaisuutta, asiakasneuvontaa.
Omaishoidon tuki		Yhteydenotot kuntiin ja STM:öön leikkauksista.
Terveystuolain jatkovalmistelu		Hakemus- ja oikaisuohjeistus nettisivuilla.
Pakotelainsäädäntö		
Tulkkipalvelut	Vaikuttaminen saatavuuteen ja laatuun.	
YK:n vammaisten oikeuksia koskeva sopimus	Yhteistyö.	Mukana Viken (Vammaisten ihmisoikeuskeskus) toiminnassa ja vaikuttaminen VF:n kautta.
Asumisen lainsäädännön ja mallien kehittäminen	Toiminta Tukiliiton Asuntoja asunnottomille -hankkeen ja KVPS:n kanssa. Itsenäisen asumisen kehittämiseen liittyvät kannanotot ja lausunnot.	Toiminta asumisen hankkeen kanssa tiivistynyt. Asumisen neuvottelukunta (työ- ja laatuvaliokunta) on hakenut yhteisiä linjauksia ja vaikuttanut viranomaisiin. Aikaansaatu 500 asuntoa kehitysvammaisille henkilöille ARA:n ja RAY:n avustuksilla.

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Muut yhteiskunnalliset asiat	<p>Paras-hankkeen toteutuksen seuranta.</p> <p>Muutosalueiden yhdistysten tukeminen.</p> <p>SATA-komitean työhön vaikuttaminen.</p> <p>Vammaispoliittiseen ohjelmaan vaikuttaminen.</p>	<p>Alueellisia tilaisuuksia järjestetty 6, joissa 123 osallistujaa.</p> <p>SATA-komiteaan on lähetetty kannanottoja ja osallistuttu järjestöjen kahteen kuulemistilaisuuteen. Erityisesti painotettu toimeentuloa. Takuueläke aikaansaatu sekä muutoksia eläkkeen ja työtulon yhteensovittamiseen.</p> <p>VF:n hallitus on neuvotellut Vampoon liittyvät asiat ministeriöiden kanssa. Ensimmäinen luonnos nähtävillä.</p>
<p>Hankekoordinaatio</p> <p>Projektitoiminnan koordinaattori on jäsenenä valtakunnallisessa projektiyhdistyksessä ja on osallistunut kunta- ja järjestöalan projektiryhmän</p>	<p>Raportoinnin kehittäminen Talousseurannan kehittäminen suhteessa tavoitteisiin.</p> <p>Projektifoorumin toiminnan kehittäminen Kansainvälinen hankeyhteistyö.</p>	<p>Raportointia liittohallitukselle on jatkettu ja raporttipohjaa muokattu. Projektien tilannekatsauksia on tehty kaksi: huhtikuussa ja lokakuussa.</p> <p>Projektifoorumi on kokoontunut neljä kertaa.</p>

tapaamiseen.		
--------------	--	--

KANSALAISTOIMINNAN YKSIKKÖ

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Jäsenyhdistysten tukeminen	Aluekoordinaattoreiden neuvonta- ja ohjaustyö jäsenyhdistyksille. Kuntayhteistyöillat. Uusia toimijoita mukaan kutsuvat tapahtumat. Vertaisryhmien käynnistäminen ja vertaisryhmien tukeminen. Jäsenistön ja viranhaltijoiden neuvonta. Hankkeiden koulutus- ja kampanjatyö. Paikalliset koulutustapahtumat. Projektipajakoulutus.	Kuntayhteistyöiltoja toteutui yhteensä 20 ja yhdistysvierailuja 41. Vertaisryhmiä on toiminnassa noin 25. Vertaistapahtumia on toteutunut 9, osallistujia 330. Isämeininki-tapahtumia toteutettiin 5. Vertaistapahtumista on saatu erittäin hyvää palautetta. Jäsenistön ja viranhaltijoiden koulutuksia järjestettiin 14. Hankkeiden teemat ovat olleet esillä 12 kertaa valtakunnallisissa medioissa. Maakunnallisissa medioissa näkyemisestä ei ole tarkkoja lukuja. Suoria kontakteja kouluyhteistyössä on tullut 1426.
Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö	Inclusion European kanssa tehtävä yhteistyö: konferenssin toteuttaminen.	My life! -konferenssiin osallistui 300 osallistujaa 25 maasta. Konferenssijärjestelyt saivat runsaasti

	Verkostotyöskentely.	kiitosta mm. kehitysvam-maisten osallistujien huomioinnista ohjelman toteuttamisessa. Valtakunnallisia verkostoja, joihin osallistutaan on 7.
Järjestötoiminta: uudistustyö ja liittokokous Tulevaisuuden Tukiliitto -strategiatyön eteenpäin saattaminen. Järjestön sääntömääräisen hallintoprosessin toteuttaminen.	Liiton strategian työstäminen yhdessä luottamushenkilöiden, jäsenyhdistysten, liiton työntekijöiden ja liittokokouksen kanssa. Sääntömuutoksen käynnistäminen. Jäsenistön näkemysten, odotusten ja kokemusten kuuleminen. Vuoden 2009 liittokokouksen järjestäminen.	Strategiatyö on toteutunut suunnitelmien mukaan. Uusi strategia esitellään liittokokoukselle hyväksyttäväksi toukokuussa 2010. Liittokokous onnistui hyvin, järjestelyt saivat kiittävää palautetta. Sääntömuutosta tehdään asteittain. Uudet säännöt hyväksyttiin liittokokouksessa 23.5.09.

KOULUTUSTOIMINNAN YKSIKKÖ

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Koulutuspoliittisiin linjauksiin vaikuttaminen	Yhteistyö opetusministeriön, opetushallituksen ja koulutusten järjestäjien kanssa. Toiminta oman jäsenistön kanssa.	Perusopetuksen ja erityisopetuksen lainsäädäntö kehittyi kohti lähikouluajattelua ja inklusiota. Yhteistyö ammatillisen erityisopetuksen järjestäjäverkoston kanssa tiivistyi, yhteinen seminaari verkoston kanssa. Alueellisia koulutustilaisuuksia järjestettiin kysynnän mukaan.
Kehitysvamma-alan ammattitutkintojen perusteisiin	Osallistuminen ammattitutkintojen sisällön	Kehitysvamma-alan ammattitutkinto valmis

vaikuttaminen.	suunnitteluun opetushallituksen työryhmässä.	lokakuussa 2009. Kehitysvamma-alan erikoisammattitutkinto valmistuu 2010.
Valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen uuden opetussuunnitelman perusteisiin vaikuttaminen.	Osallistuminen opetushallituksen opetussuunnitelman perusteiden ohjausryhmään.	<i>Valmentavan ja kuntouttavan opetuksen ja ohjauksen perusteet</i> valmis marraskuussa 2009.
Kurssitoiminnan kehittäminen Tukiliiton painopisteiden mukaan.	Ensietiedon parempi saatavuus. Ensietiomateriaalin päivittäminen. Kuntoutuskurssien kehittäminen saadun palautteen pohjalta.	Verkostotapaamisten määrä. Toteutuneet kurssit ja ohjelmat ja niistä saatu palaute. Kurssiselosteet osallistujille ja maksajatahoille. GAS-tavoitelomakkeet ja vuosiraportit Kelalle. Tukiliiton painopisteiden näkyminen toiminnassa. Uudet jäsenet kurssien kautta Tukiliiton yhdistyksissä.
Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Pienten vammaryhmien toiminta. Tarjota tukea diagnoosikohtaisten perheiden verkostojen syntymistä ja toimintaa. Tuottaa suomenkielistä tietoa harvinaisista kehitysvammaoireyhtymistä ja niiden merkityksestä. Verkostoitua ja tehdä vaikuttamistoimintaa muiden toimijoiden kanssa.	Perheiden tapaamisten järjestäminen. Yhdistysten toiminnan tukeminen. www.kvtl.fi www.harvinaiset.fi -sivustojen suunnittelu ja tiedon tuottaminen. Toiminta Tukiliiton sisällä ja muiden järjestöjen kanssa.	Perhetapaamiset Perhelomat Yhdistysten vuosikokousten ja esim. tiedottamisen tukeminen. Uudet diagnoosit www.kvtl.fi -sivustolle www.harvinaiset.fi -sivuston suunnittelu. 9 diagnoosikuvausta. Harvinaiset-toimikunnan perustaminen. Järjestöjen verkoston lausunnot ja kannanotot, mm. terveydenhoitolaki.

<p>Kehitysvammaisten henkilöiden työllistymisen mahdollisuuksien parantaminen</p> <p>Yhteisvastuu-keräyksen toteuttaminen.</p>	<p>Verkostoyhteistyö.</p> <p>Jäsenistön koulutus, neuvonta ja ohjaus.</p> <p>Vaikuttamistoiminta</p> <p>Viestintä</p> <p>Kampanjan suunnittelu ja toteutus yhteistyössä muiden järjestöjen kanssa.</p> <p>Kampanjan toteuttaminen 4 järjestön kanssa.</p> <p>Viestintä</p>	<p>Työryhmän työskentelyyn osallistuminen.</p> <p>Asiantuntijatyöryhmässä vaikuttaminen.</p> <p>Alueellisten tilaisuuksien puheenvuorot, puhelinneuvonta, sähköpostineuvonta.</p> <p>Ministeriöiden, kuntien virkamiehet, omaiset, kehitysvammaiset, muut järjestöt.</p> <p>Pyydettyihin haastatteluihin vastaaminen.</p> <p>Suunnitelma kampanjan toteuttamisesta.</p> <p>5 alueellista seminaaria.</p> <p>Minun toiveammattini -raportti.</p> <p>Mediaosumat</p>
<p>Tavoite</p>	<p>Keinot</p>	<p>Toteutuminen</p>
<p>Tukiverkostojen toiminnan tukeminen.</p> <p>Asumisyksiköiden henkilökuntaa tuetaan yhteistyöhön vanhempien kanssa.</p> <p>Tukihenkilötoiminnan koulutusta.</p>	<p>Työnohjaus ja muuttovalmennus asumisyksiköiden henkilökunnalle.</p> <p>Virallisen ja epävirallisen verkoston yhteistyön kehittäminen.</p> <p>Tukihenkilökoulutusta yhdistyksille.</p>	<p>Muuttovalmennusseminaarit.</p> <p>Asumisyksiköiden muuttovalmennus.</p> <p>Tukiyhdistysten kanssa toteutetut tukihenkilökoulutukset.</p>
<p>Kehitysvammaisten viikon</p>	<p>Alueelliset tapahtumat viikon</p>	<p>Alueelliset tapahtumat.</p>

organisointi	aikana. Viestintä suurelle yleisölle.	Jaettavat avustukset.
Uudet hankkeet	Hankehakemukset Ray:lle.	Päätökset joulukuussa 09.

MALIKE-TOIMINNAN YKSIKKÖ

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Kehitysvammaisten Tukiliiton painopistealueet: Asuminen ja toimeentulo Ratkaisuja ja ideoita perheille	Kotisivut Tapahtumat, kurssit ja koulutukset Ideat kierto -kampanja. Suuret tapahtumat: Apuvälinemessut My life -konferenssi Hyväntekeväisyystapahtuma / perhesirkus Hyvän Tuulen -päivä	Kotisivujen rakennetta ei ole uudistettu. Kotisivuilla kävijämäärä 93 000. Kaikki tapahtumat 2124. Kampanja käynnistettiin 11/09 Messuilla n. 10 000 kävijää Konferenssi 240 osallistujaa, retkillä 45 osallistujaa, Iltatilaisuudessa 140 osallistujaa. Liitokokouksen yhteydessä pidetyssä Hyvän tuulen -päivässä 100 osallistujaa.
Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Malikkeen sisällölliset painopistealueet: vertaistuki ja verkostot	Perhetapahtumia Verkostokoulutukset ja tapahtumat: – Action-koulutus – Esteettä luontoon liikkumaan	8 tapahtumaa, joissa 170 kävijää. Peruuntui. Osallistujia 60.

	Verkostotapaaminen – toimintavälinekoulutus verkostolle – Valtakunnalliset kulttuuriverkostot (Tampere ja Joensuu)	Tapahtumia 1 osallistujia 18
Malikkeen alueellinen painopistealue: itäinen Suomi ja Oulun seutu	Tapahtumat, muut koulutukset ja tilaisuudet. Työntekijä Pohjois-Karjalassa/ Keski-Suomi	Tapahtumia 7 1336 osallistujaa. Muut 7 tapahtumaa 67 osallistujaa. Mediassa 15 kertaa.
Tiedotuksen painopistealue: Malikkeen tiedotussuunnitelman toteutus	Tapahtumien kohdennettu markkinointi. Alueellisten paikallistoimijoiden korostaminen viestinnässä. Liikkeelle-lehti	Suunnitelma toteutunut. Lehtijuttuja 9. TV:n Tositarina-dokumentti perhesirkuksesta, radio Ilmestyi 11/09

VIESTINTÄYKSIKKÖ

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Tukiviesti ilmestyy viisi ja Leija kuusi kertaa.	Riittävät budjetit ja ajalliset resurssit lehtien tekemiseen.	Suunnitellusti.
Tukiviestissä otetaan huomioon liiton painopistealueet.	Kaksi teemanumeroa: toimeentulo ja asuminen.	Suunnitellusti. Toimeentulo teemana lehdessä 3/09 ja asuminen lehdessä 5 6/09.
Tavoite	Keinot	Toteutuminen

Vuosikirja, jossa käsitellään liiton ajankohtaisia asioita.	Vuosikirja, joka ilmestyy hallituksen päätöksen mukaisesti yhtenä Tukiviestin numerona.	Suunnitellusti. Tukiviesti nro 2/09.
Tukiliiton Sosiaaliturvaopas 2009.	Sosiaaliturvaopas julkaistaan Tukiviestissä nro 1/2009.	Suunnitellusti.
Tukiliiton koulutusopas.	Kootaan Tukiviestiin 6/09 ja kotisivuille.	Suunnitellusti.
Tukiliiton vuosikertomus ja toimintasuunnitelma 2011 (alkuvuodesta 2010).	Kootaan ja toimitetaan vuosikertomuksen tekstit syksyllä 2009. Ohjeistetaan toimintasuunnitelman 2011 teko syksyllä 2009.	Suunnitellusti.
Uudistettu Down-opas ilmestyy kotisivuilla.	Tekstit ja kuvitus kootaan, toimitetaan, tarkistetaan ja taitetaan.	Suunnitellusti. Lisäksi opas painettiin.
Tukiliiton kotisivuja kehitetään.	Suunnitellaan sivujen uudistamista, rakennetaan projektien sivuja, vakiinnutetaan sähköisen ilmoittautumisen mahdollisuutta (liiton tapahtumiin).	Suunnitellusti paitsi sähköisen ilmoittautumisen mahdollistaminen.
Työntekijöiden sisäistä tietokanavaa, intranettiä, kehitetään.	Intranettiin viedään työyhteisön kannalta tärkeät, yhteiset tiedostot, muistutetaan intranetin käytöstä henkilökuntaa.	Suunnitellusti.

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Sisäinen viestintä tehokasta.	Jäsenkirjeet kolmesti vuodessa, sähköisesti niille, jotka ilmoittavat osoitteen. Kotisivut ja muut julkaisut tiedottavat liiton ajankohtaisista asioista. Järjestetään tarvittaessa viestintäkoulutusta. Kysely liittokokouksessa.	Suunnitellusti. Lisäksi otettiin käyttöön sähköinen uutiskirje, joka lähetetään 2 viikon välein niille yhdistystoimijoille, jotka sen haluavat.
Medianäkyvyys	Juttuja, yleisönosastokirjoituksia, mielipidekirjoituksia ja juttuaiheita tarjotaan medialle.	Suunnitellusti. Mediaosumien määrää ei voitu vuositason laskea.
IE-konferenssi näkyy jäsenistölle ja yhteiskunnalle.	Tiedotetaan jäsenistöä omien medioitten kautta, käytetään viestintätoimistoja muun näkymisen varmistamiseksi.	Suunnitellusti. Mediaosumien määrää ei voitu laskea.
Kehitysvammaisten viikko joulukuussa näkyy suurelle yleisölle.	Viestintäsuunnitelma.	Suunnitellusti. Mediaosumien määrää ei voitu laskea.

TUKIPALVELUT-YKSIKKÖ

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Avustusten oikeanlainen ja tarkoituksenmukainen käyttö. Talouden suunnittelu. Talouden toteutus ja seuranta.	Kuukausittainen seuranta. Jaksotusten tekeminen. Tulosteiden kehittäminen seurannan helpottamiseksi.	Ray-avustusten jaksotus on tehty kuukausittain, myös jaettavat erät on kirjattu kuukausittain. Projektien talouden seuranta on helpottunut. Yksikköseurantareportti on kehitetty helpottamaan johtoryhmän ja hallituksen talouden seurantaa. Raportista käyvät ilmi talousarvio vuosi- ja kumulatiivisella tasolla, toteutunut kumulatiivisena sekä

		<p>kumulatiivinen verrattuna edelliseen vuoteen.</p> <p>Pääosin vuosi 2009 on ollut eri tahojen (projektipäälliköt, hallitus, Ray, verottaja) tietotarpeisiin liittyvien tietojen kokoamista. Tilikartan uudistamisella ja selkeyttämisellä tavoitteeseen päästään vuonna 2010.</p>
Tavoite	Keinot	Toteutuminen
		<p>Koko Tukiliittoa koskevia talouskoulutuksia ei ole pidetty, mutta tukipalvelut ovat käyneet projektivastaavien ja johtoryhmään kuuluvien kanssa läpi kunkin alaisuuteen kuuluvia talousnäkyymiä sekä tulosteiden lukemista.</p>
<p>Rahoituksen seuranta ja rahoituksen riittävyys.</p>	<p>RAY:n avustusten hakeminen ja raportointi. Varainhankinnan kehittäminen. Rahastojen hyvä hoito ja tuottavuuden lisääminen</p>	<p>Tukipalvelut seuraavat kassavirtaa päivätasolla, josta informoidaan toiminnanjohtajaa päivittäin. Kassavirran jatkuva seuranta on auttanut myös Ray-avustusten ajantasaisen haun. Kassavajetta ei ole syntynyt eikä limiittiä ole tarvinnut käyttää, koska on reagoitu nopeasti kassavirran muutoksiin. Rahastojen kuukausittaiset omaisuusraportit on toimitettu toiminnanjohtajalle heti niiden saavuttua pankista.</p>
<p>Liittohallituksen ja johtohenkilöstön informaatiotarpeet päätöksentekoon.</p>	<p>Taloustiedon raportointi. Yhteistyö liittohallituksen, johtohenkilöstön ja yksikön kesken siitä, mitä informaatiota johtohenkilöstö tarvitsee ja mitä talousyksikkö pystyy tuottamaan.</p>	<p>Kuukausittaisen kirjanpidon valmistuttua seuraavan kk:n 15. päivään mennessä on tuloslaskelma, tase ja tase-erittelyt toimitettu toiminnanjohtajalle. Tuloslaskelma kustannuspaikoittain sekä yksikköseuranta on toimitettu johtoryhmälle. Projektivastaaville on toimitettu kuukausittain pääkirjanote sekä tarvittaessa myös tuloslaskelma</p>

		<p>kyseisestä projektista. Tukipalvelut ovat pyydettyinä käyneet esittämässä ja vastaamassa kysymyksiin johtoryhmän kokouksissa. Tulosteet toimitetaan pdf-muodossa sähköpostitse kullekin.</p>
--	--	---

HANKKEET

AIKUIS-MALIKE-HANKE

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
KVTL:n painopistealueet: Asuminen ja toimeentulo – osallistumisen mahdollisuuksien ja arkiliikkumisen edistäminen kohtuullisilla kustannuksilla.	Yhteistyö valtakunnallisten tapahtumajärjestäjien kanssa, osallistumisen mahdollistaminen toimintavälineiden avulla. Sisäpelikoulutukset. Toimintavälineiden kokeilutapahtumat.	Finland Ice Marathonille osallistui 29 toimintavälineen käyttäjää, Likkojen Lenkille osallistui n. 50 pyörätuolin/toimintavälineen käyttäjää. Sisäpelikoulutuksia 3kpl, osallistui 28 henkilöä. Toimintavälineiden kokeilutapahtumiin osallistui n. 700 henkilöä. Mediassa 37 kertaa
Sisällölliset tavoitteet: Valtakunnallisten ja alueellisten verkostojen luominen Välinekehittely	Valtakunnallinen ja alueelliset verkostokoulutukset (4 kpl) Yhteistyö toimintavälineiden käyttäjien ja yrittäjien kanssa	Yksi alueellinen toimintavälinekoulutuskoulutus toteutui ja kaksi peruuntui, yksi valtakunnallinen koulutus toteutui, osallistujia 41 henkilöä. Uusia välineitä ja ratkaisuja on 9 kpl.
Tiedotuksen painopistealueet: Käyttäjien kokemukset Toiminnasta tiedottaminen	Haastattelu ja havainnointi raportti toimintavälineiden käyttäjien kokemuksista. Kuvataan ja haastatellaan projektin toimintaan osallistuneita sekä yhteistyökumppaneita. Dvd:n julkaiseminen Verkostokoulutuksen esite	Raportti käyttäjien kokemuksista toimintavälineiden käyttäjänä valmistui 9/2009. "Tahdon sinne minne sinäkin" -dvd:n julkistamistilaisuus Apuvälinemessuilla 11/2009, osallistujia 80 hlöä. Mainosesite tehty ja tiedotuskampanja aloitettu. Esite "Ulos talosta, pois pihasta" verkostokoulutuksesta tehty, postitus asumis- ja päivätoimintayksiköihin 11/2009.
Alueellinen painopistealue: Itä-Suomen ja Oulun läänit	Yhteistyö alueellisten toimijoiden kanssa.	Alueilla 5 tapahtumaa.

	Toiminnan painottuminen alueille.	
--	-----------------------------------	--

ASUNTOJA ASUNNOTTOMILLE -HANKE

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Asenteisiin vaikuttaminen: avataan suurelle yleisölle kehitysvammaisten henkilöiden asumista koskevaa problematiikkaa.	Hankkeen tavoitteista ja yksilöllisen asumisen ideologiasta kertominen eri medioissa Kampanjamateriaali ja seminaarit Verkkoviestintä: www-sivut Tiedotetaan hyvistä käytännöistä ja toimintamalleista.	Noin 50 lehtijuttua, kaksi radiohaastattelua. Vaikuttamisviestinnän koulutus Tukiliiton projektityöntekijöille, 10 osallistujaa. Asumisen iltakahvitilaisuudet, 101 osallistujaa. Yksilölliseen elämään -seminaarit, yhteensä 452 osallistujaa. Asumisen arkea ja unelmia -julistekilpailu 3/2009. Kilpailuun tuli 293 työtä eri puolilta Suomea. Julistekilpailuun osallistuneista töistä kootut taidenäyttelyt, 4 kpl. Kampanjamateriaali: – t-paidat – julisteet – roll up "Aina tarvitsee olla ajan tasalla" -tutkimus. Vanhempien kokemuksia kehitysvammaisen perheenjäsenenä asumispalveluista ja niihin vaikuttamisesta.
Hyvien käytäntöjen etsiminen ja toimintamalleista tiedottaminen.	Tutustuminen eri sidosryhmien toimintaan. Kansainvälisiin malleihin	Ulvilan Pappilannimen dementiapalvelukodin palkittuun profiilimalliin tutustuminen.

	tutustuminen.	Tutustumismatka Tukholmaan 7. – 8.12. toteutui suunnitellusti.
--	---------------	--

ENEMMÄN OTETTA JA OSALLISUUTTA -HANKE

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Selkeäkieliset esitteet: Lapsen sijaishuolto, Perhe tarvitsee tukea sekä Lukeminen ja kirjoittaminen voi olla vaikeaa.	Selkeiden tekstien kirjoittaminen. Vanhempien omiin kokemuksiin pohjautuvien valokuvatarinoiden työstäminen tekijöiden kanssa.	Ensimmäinen esite valmistui keväällä 2009. Kaksi valmistui joulukuussa 2009.
Työntekijöille suunnattu yleisesite perheiden tukemisesta, kun vanhemmalla on merkittäviä vaikeuksia oppimisessa.	Tekstin työstäminen	Aineisto julkaistiin 1/2009 osana sosiaaliportin internet-sivustolla olevaa lastensuojelun käsikirjaa http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/lastensuojelunkasikirja .
Valtakunnallinen ja alueellinen perhetoiminta.	Tapaamisten järjestäminen projektisuunnittelijan toimesta.	Kolme alueellista perhetapaamista Varkauden alueella. Kaksi valtakunnallista perhetapaamista
Isien toiminta	Isätoimintaan työntekijä 1½ kuukautta	Yhdeksän yksilötapaamista kolmen isän kanssa. Yksi isä-poika-tapaaminen.
Tutkimus perheiden tuen tarpeista	Tutkija, jonka tehtävänä lähdemateriaaleihin perehtyminen, vanhempien haastatteleminen ja tutkimuksen kirjoittaminen.	Aila Kantojärven tekemä tutkimus "Vanhemmat ja kokemukset tuesta - Enemmän otetta ja osallisuutta - projektiin liittyvän tutkimuksen tuloksia" ilmestyi 12/2009.
Kartoitus perheiden	Projektipäällikkö suoritti	Pia Henttosen kokoama kartoitus

tarvitsemasta tuesta työntekijöiden näkökulmasta	kartoituskyselyn sosiaali- ja terveyspalveluissa toimiville työntekijöille. Aineiston analysointi ja kartoituksen kirjoittaminen.	"Monimuotoista tukea". Perheiden tukeminen työntekijän näkökulmasta, kun vanhemmalla on kehitysvamma tai merkittäviä vaikeuksia oppimisessa ilmestyi 12/2009.
Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Projektin tuotoksia esitellään kansainvälisissä yhteyksissä.	Projektin toimintaa esitellään Europe in Action 2009, Minun elämäni! -kon-ferenssissa Tampereella 24. – 27. 6.2009	Projekti oli esillä "hyvien käytäntöjen ideatorilla". Projektin työntekijät vetivät osallistujille "perheiden tuki" - työpajan. Yhteenveto työpajan keskustelusta http://www.kvtl.fi/tiedostot/mlpediscussion_groupfamilysupport.pdf
Projektin loppuseminaari.	Tapahtuman järjestäminen, projektin tulosten juurruttaminen.	Projektin järjestämä kutsuseminaari "Äiti ei pysy kärryillä" sosiaali- ja terveysalan toimijoille 16.3.2009 Helsingissä sekä yhteistyösuunnitelmiin liittyvä työkokous 24.3.2009 Tampereelle. Hankehakemus RAY:lle, liitteenä seitsemän yhteistyöaiesopimusta.

KAVERI-HANKE

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
1) Asenteisiin vaikuttava		

kampanjointi		
Kampanjointi erilaisuuden puolesta, painopisteenä kehitysvammaiset ja vammattomat nuoret	Yleisö/massatapahtumiin osallistuminen RockKaveri vkot 46 ja 47: Kampanjamateriaalit: – Give away -tuotteet – www-sivut	Suunnitellut osallistumiset yleisötapahtumiin toteutuivat (yht. 4 kpl, lisäksi 5 muuta tapahtumaa). Yhteensä yleisötapahtumissa tavoitettiin yksilötasolla 3441 henkilöä.
Poistaa ja hälventää ennakkoluuloja positiivisen toiminnan ja tiedotuksen kautta	Koulukiertue Tiedotusmateriaalit: – Kaveri-DVD – Ajan tasalla olevat www-sivut	13 oppilaitosinfoa toteutui Yhteensä: 1426 oppilasta
Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Vaikutetaan valtakunnallisesti	Valtakunnallinen tiedotus monipuolisesti erilaisissa medioissa	Internet-sivuilla 1.1.2009 – 29.10.2009 yhteensä 6039 kävijää 112 eri paikkakunnalta. Lehtijuttuja yhteensä 7 Radiojuttuja 2 Sosiaaliset mediat: – Best Buddies Finland – Facebook-ryhmä perustettiin toukokuussa. Lokakuun alussa ryhmässä 164 jäsentä. – Blogikirjoitukset – Keskustelupalstat (demi, suomi24)
Eurooppalainen ulottuvuus	Inclusion Europe -konferenssi – messuvieraille jaettava materiaali – näkyvyys tapahtuman aikana	Inclusion Europe -konferenssin aikana kontaktoitiin 105 henkilöä.

	Tutustuminen ja itsearviointi suhteessa eurooppalaiseen BB-toimintaan	
2) Kokeilutoiminta		
Best Buddies -kaveritoimintamallin laadukas pilotointi valtakunnallisesti	Toimintaan lisää nuoria erilaisista taustoista: – oppilaitokset – kampanjointi – www-markkinointi	Tähän aikaan viime kaudella mukana oli 64 henkilöä (3 miesparia ja 29 naisparia) 13 paikkakunnalla. Kaudella 2009 – 2010 (lokakuussa 09) mukana on 116 henkilöä (6 miesparia 52 naisparia) 25 paikkakunnalta.
Tavoite	Keinot	Toteutuminen
3) Valtakunnallisen verkoston luominen		
Luoda ja jakaa yhteisiä hyviä käytäntöjä kehitysvammaisten vapaa-aikaan suuntautuneiden hankkeiden ja toimijoiden kesken	Kaveriverkosto	Kaveriverkosto kokoontui kaksi kertaa. Kokoontumisissa on pureuduttu hankkeita yhdistäviin teemoihin joihin liittyviä hyviä käytänteitä on jaettu avoimesti. Verkoston puheenjohtajuus on siirtynyt kiertäväksi niin, että mukana olevien paikallisten hankkeiden omistajuuden tunne verkostosta vahvistuu.

SELKO-E-HANKE

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Kouluttaa verkon käyttäjiä, joilla on oppimisen ja ymmärtämisen vaikeuksia hyödyntämään verkon mahdollisuuksista.	Koulutukset ja ohjaustilaisuudet kohderyhmälle ja ammattilaisille.	Verkkotoimittajakurssi, Verkon vaarat sekä Vaikuttamisen välineet -koulutukset ja lyhyemmät ohjaukset toteutuivat. Kaikille hyvä -koulutukset ammattilaisille peruuntuivat.
Tuoda esiin kohderyhmän käyttäjien olemassaolo.	Projektin kotisivut Käyttäjien kotisivut, keskustelupalsta, blogit ja uudet esitteet.	Toteutui, sekä suomen- että englanninkieliset esitteet.
Kokeilla uusia ja maksuttomia verkon välineitä ja palveluita sekä aktivoida käyttäjiä niiden käyttöön.	Keskustelupalstan äänestykset ja muu toiminta. Linuxin ja ilmaisten ohjelmien kokeilu käyttäjillä.	Toteutui.
Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Verkostoituminen saavutettavuutta edistävien tahojen kanssa.	Yhteydenpito saavutettavuutta edistäviin toimijoihin ja verkostoihin (kuten Viestintäviraston HF-työryhmä, DFA-verkosto) ja alalla toimiviin yrityksiin.	Toteutui, joskaan ei ihan suunnitellussa laajuudessaan.
Ohjeistusten, oppaiden ja mallintamisten tekeminen.	Oppaita julkaistiin sekä verkossa että paperilla.	Toteutui.

VERTAANSA VAILLA -HANKE

Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Lapsiperheiden vertais- ja muun toiminnan kehittäminen.	Suunnittelu- ja kehittämistyöryhmiin osallistuminen. Materiaalin tuottaminen toimijoiden käyttöön. Toimintaverkostojen ja -ryhmien rakentaminen järjestöjen kehittämissyhteistyöhön.	Kvtl: perhetyöryhmän aktiivi jäsenyys Alueellisen työn kehittämisen työryhmä. Isämeiningin kokemusasiantuntijaryhmä. Perhetyön kehittämiseksi vanhempien kokemusasiantuntija-tapaaminen.
Paikallistoimijoiden osaamisen vahvistaminen ja aktivointi lapsiperheille suunnatun toiminnan järjestämisessä.	Järjestötoimijoiden koulutus. Toiminnan virittäminen yhdessä järjestön paikallistoimijoiden kanssa. Paikallisyhteistyö.	Koulutuksia järjestettiin 6. Perhetapahtumat: 9 kpl, osallistujia yht. 330. Koulutusyhteistyötä on tehty yhteistyökumppaneiden kanssa.
Tavoite	Keinot	Toteutuminen
Vertaistoimijoiden osaamisen vahvistaminen	Vertaistoimijoiden koulutus ja tuki	Vertaistoiminnan täysi koulutuspaketti, johon kuuluvat koulutus ryhmän – käynnistäjälle – vertaisohjaajalle perus- ja jatkokurssi sekä vertaisryhmän koulutus.

		<p>Käynnistäjäkoulutuksia 3 – palaute koulutuksen hyödyllisyydestä keskiarvo 9.6 (asteikko 1–10).</p> <p>Vertaisohjaajan peruskoulutukset: 2 kpl.</p> <p>Vertaisohjaajan jatkokoulutukset: 1 kpl – palaute ohjaajakoulutusten hyödyllisyydestä keskiarvo 9.5 (asteikko 1 – 10).</p> <p>Vertaisryhmän koulutukset 4 kpl -koulutuksissa osallistujia yhteensä 125.</p> <p>Vertaisryhmien aloitusohjaus 5 kpl.</p>
--	--	---

KIINTEISTÖ OY TULPPANITALO

Vuosi 2009 oli Kiinteistö Oy Tulppaanitalon kahdeskymmenesensimmäinen toimintavuosi. Yhtiön osakepääoma jakautuu siten, että Kehitysvammaisten Tukiliitto ry omistaa osakkeista 80 % ja Kehitysvammaisten Palvelusäätiö omistaa 20 %.

Yhtiön ja kiinteistön perustiedot

Yhtiö hallitsee vuokraoikeudella tonttia 66 korttelissa 312 Tampereen kaupungin XVII kaupunginosassa sekä omistaa tontilla olevan rakennuksen.

Yhtiökokous

Yhtiökokous pidettiin 28.4.2010

Kokouksessa vahvistettiin vuoden 2009 tilinpäätös sekä myönnettiin vastuuvapaus tilivelvollisille.

Yhtiön hallitus

Susanna Lohiniemi

Päivi Havas

Markku Virkamäki

Henkilöstö

Toimitusjohtajana toimi 1.1.–31.12.2009 Kehitysvammaisten Palvelusäätiön kiinteistötoimen päällikkö Arto Mäkinen.

Vakuutukset

Kiinteistön täysarvovakuutus on voimassa vakuutusyhtiö Turvassa.

Kiinteistöllä on ollut toimintavuonna seuraavat sopimukset:

Kiinteistön huolto

HH-kiinteistöpalvelut Oy

Hissin huolto

Otis Oy

Jätehuolto

Pirkanmaan Jätehuolto Oy

Vartiointipalvelu

Securitas Oy

Palohälytysilmoitus

ISS Security Oy

Talous

Vastikkeita perittiin 75 420 €.

Rahoitus

Yhtiöllä ei ole rahoituslainoja.

Korjaukset

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n ja Kehitysvammaisten Palvelusäätiön tukipalveluiden yhdistymisen yhteydessä tehtiin laaja-alainen muutostyö 4. kerroksessa. Muutostyöt saatetaan kokonaisuudessaan loppuun vuoden 2010 aikana.

TALOUS

Taloushallinnon tarkoitus on tuottaa riittävää, ajantasaista ja oikeanlaista tietoa hallituksen ja johtohenkilöstön tarpeisiin päätöksenteossa.

Tämä toteutuu Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n taloushallinnossa tukipalveluiden yhdistyessä Kehitysvammaisten Palvelusäätiön ja KVPS Tukena Oy:n tukipalveluiden kanssa.

Toimintojen yhdistämisessä haetaan prosessien yhtenäistämistä ja kustannussäästöä.

Tukipalvelut aloittavat 1.1.2010.

Tukiliiton taloudellinen tulos oli vuonna 2009 voitollinen 37 010,94 euroa.

Raha-automaattiyhdistykseltä saadut avustukset olivat vuonna 2009 yhteensä 2 939 000 euroa. Lisäystä edelliseen vuoteen oli n. 9 %. Ray:n avustuksista 1 092 000 euroa oli kohdennettuja toiminta-avustuksia, yleisavustusta 947 000 euroa ja kokeilu- ja kehittämisavustuksia 900 000 euroa. Investointiavustuksia saatiin Malike-keskuksen tilojen hankintaan ja korjaukseen 350 000 euroa.

Varainhankinnan nettotuotto oli 36 414 euroa ja jäsenmaksutuotot olivat 202 729 euroa.

Yhteisvastuukeräyksen tuotto-osuus Kehitysvammaisten Tukiliitolle oli 166 371 euroa.

Lainat olivat yhteensä tilikauden päättyessä 510 088 euroa, josta pitkäaikaista lainaa oli tilikauden lopussa yhteensä 410 348 euroa. Lainojen korkokulut olivat yhteensä 16 881 euroa.

Poistoja tehtiin kaikista Tukiliiton omistuksessa olevista kiinteistöistä 4 % ja kalustosta 25 % yhteensä 54 785 euroa.

Rahastot

Mirja Martelan rahasto on omakatteinen rahasto. Rahaston tuotot olivat toimintavuonna 12 767 euroa ja sen kulut olivat 428 euroa.

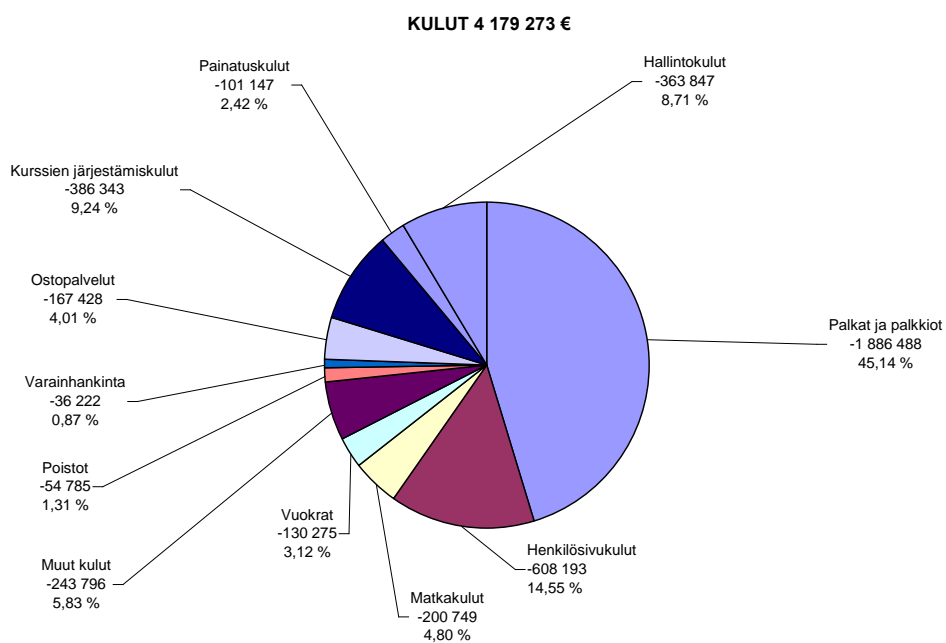
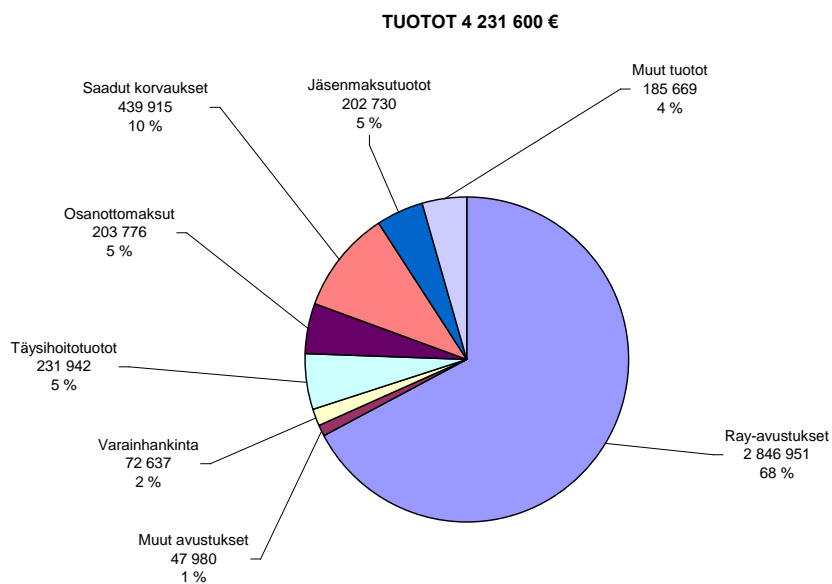
Jenny ja Antti Kuusiston rahaston tuotot vuonna 2009 olivat 51 205 euroa. Rahastosta käytettiin leiritoimintaan 20 000 euroa ja rahaston muut kulut olivat 41 101 euroa. Rahaston pääomaan tehtiin korjaus koskien vuotta 2008, rahaston omaisuuteen on lisätty 815,74 euroa.

Sirkku Taljan rahaston tuotot olivat 223 euroa ja rahastosta myönnettiin avustuksia 7 400 euroa.

Sirkka Merikosken rahastosta käytettiin leiritoimintaan 4 056 euroa. Rahaston pääoma tuli käytettyä loppuun.

TUOTOT JA KULUT

TASE

TASE	31.12.2009		31.12.2008	
VASTAAVAA				
Pysyvät vastaavat				
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	47 952,80		47 952,80	
Muut pitkävaikutteiset menot	458 121,72	506 074,52	183 494,82	231 447,62
Aineelliset hyödykkeet				
Maa- ja vesialueet	136 232,23		136 232,23	
Rakennukset	341 710,94		355 948,90	
Koneet ja kalusteet	121 613,92		156 533,82	
Muut aineelliset hyödykkeet	270,00	599 827,09	270,00	648 984,95
Sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet		2 167 525,39		1 632 110,20
Saamiset				
Myyntisaamiset	25 569,39		22 565,44	
Siirtosaamiset	28 856,37	54 425,76	29 532,16	52 097,60
Rahat ja pankkisaamiset		526 475,12		1 400 848,12
		3 854 327,88		3 965 488,49
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Muut rahastot				
Sidotut rahastot		1 502 915,61		1 523 228,99
Omakatteinen rahasto		483 309,06		470 970,11
Edellisten tilikausien voitto	598 165,57		866 741,57	
Tilikauden yli-/alijäämä	37 010,94	635 176,51	-268 576,00	598 165,57
Tilinpäätössierrojen kertymä				
Vapaaehtoiset varaukset				
Vieras pääoma				
Pitkäaikainen				
Pankkilaina		410 348,48		284 804,71
Lyhytaikainen				
Lainat rahoituslaitoksesta	99 739,57		400 522,91	
Saadut ennakot	285 508,09		200 058,45	
Ostovelat	73 362,70		128 117,06	
Muut velat	39 552,82		47 206,13	
Siirtovelat	324 415,04	822 578,22	312 414,56	1 088 319,11
Muut lyhytaikaiset velat		3 854 327,88		3 965 488,49

TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2009	1.1. - 31.12.2008
VAR SINAINEN TOIMINTA		
Tuotot	3 211 962,60	3 346 729,78
Kulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 886 487,67	-2 220 882,96
Henkilösivukulut	-248 644,30	-233 409,53
Eläkevakuutusmaksut	-359 549,10	-313 002,94
Poistot	-54 785,34	-67 009,16
Vuokrat	-130 274,76	-110 079,17
Muut kulut		
Varsinainen toiminta	-1 060 268,18	-1 191 659,08
Käyttö- ja ylläpitokulut	-39 194,00	-53 171,55
Toimistokulut	-363 847,02	-394 888,59
Kulut yhteensä	-4 143 050,37	-4 584 102,98
Tuotto-/Kulujäämä	-931 087,77	-1 237 373,20
VARAINHANKINTA		
Tuotot	72 637,08	85 323,95
Kulut	-36 222,22	-34 290,70
Varainhankinta yhteensä	36 414,86	51 033,25
Tuotto-/kulujäämä	-894 672,91	-1 186 339,95
SIJOITUS- JA RAHOITUSTOIMINTA		
Tuotot	1 564,92	5 900,62
Kulut	-16 881,07	-19 835,31
Rahoitustuotot ja kulut yhteensä	-15 316,15	-13 934,69
Tuotto-/Kulujäämä	-909 989,06	-1 200 274,64
Satunnaiset tuotot ja kulut		3 698,64
Rahastot		
Tuotot	64 196,15	593 852,25
Kulut	-72 986,32	-173 542,94
Rahastot yhteensä	-8 790,17	420 309,31
YLEISAVUSTUKSET	947 000,00	928 000,00
Tilikauden tulos	28 220,77	151 733,31
Tilinpäätössiirrot		
Varausten muutos		
Rahaston muutos	8 790,17	-420 309,31
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	37 010,94	-268 576,00

RAHA-AUTOMAATTIYHDISTYKSEN AVUSTUKSET

1. Vuonna 2009 myönnetyt avustukset

Yleisavustukset

Liiton toimintaan	947 000,00	
Vammaisasiamiestoimintaan	52 000,00	
Iki-instituutin toimintaan	228 000,00	
Pienten vamma ryhmien yhteistyö-, tiedotus- ja tukitoimintaan	73 000,00	
Kehitysvammaisen ja perheen tukiverkosto- ja syrjäytymisen estämistöimintaan	95 000,00	
Malike-toimintaan	340 000,00	
Kehitysvammaisten ihmisten työllistymisen parantamiseksi koulutus- ja tiedotustoimintaan	124 000,00	
Europe in Action -konferenssi	110 000,00	
Lakimiestoiminta	70 000,00	2 039 000,00

Erityisavustus investointeihin

Malike-Keskuksen perustamismenoihin	350 000,00	350 000,00
-------------------------------------	------------	------------

Kokeilu- ja kehittämisavustukset

Aikuisten Malike	200 000,00	
Vertaansa vailla -hanke	100 000,00	
Enemmän otetta ja osallisuutta -projekti	150 000,00	
Kaveriverkosto -kampanja	120 000,00	
Selko -e	130 000,00	
Asuntoja asunnottomille -projekti	200 000,00	900 000,00

YHTEENSÄ

3 289 000,00

2. Vuonna 2009 nostetut RAY-avustukset

Yleisavustukset

Liiton toimintaan	947 000,00	
Vammaisasiamiestoimintaan	52 000,00	
Iki-instituutin toimintaan	228 000,00	
Pienten vamma ryhmien yhteistyö-, tiedotus ja tukitoimintaan	73 000,00	
Kehitysvammaisen ja perheen tukiverkosto- ja syrjäytymisen estämistöimintaan	95 000,00	
Malike-toimintaan	340 000,00	
Kehitysvammaisten ihmisten työllistymisen parantamiseksi koulutus- ja tiedotustoimintaan	124 000,00	
Europe in Action -konferenssi	73 000,00	
Lakimiestoiminta	70 000,00	2 002 000,00

Erityisavustus investointeihin

Malike-Keskuksen investointeihin	350 000,00	350 000,00
----------------------------------	------------	------------

Kokeilu- ja kehittämisavustukset

Aikuisten Malike	200 000,00	
Mieli myllertää -projekti	5 000,00	
Vertaansa vailla -hanke	100 000,00	
Enemmän otetta ja osallisuutta -projekti	145 000,00	
Kaveriverkosto -kampanja	120 000,00	
Selko -e	105 000,00	
Asuntoja asunnottomille -projekti	200 000,00	875 000,00

YHTEENSÄ**3 227 000,00****3. Nostamattomat avustukset 31.12.2009****Kokeilu- ja kehittämisavustukset**

Europe in Action -konferenssi	37 000,00	
Enemmän otetta ja osallisuutta -projekti	5 000,00	
Selko-e	25 000,00	

YHTEENSÄ**67 000,00**

KEHITYSVAMMAISTEN
TUKILIITTO RY
Pinninkatu 51, 33100 Tampere

31.12.2009

Y-tunnus 0155443-5

KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITTO RY
Liittöhallituksen ja toiminnanjohtajan allekirjoitus

Tampereella 27,3 2010

Sanna Lehto
Marianne Jantunen
M. Savolainen
Maarit Tuomison
Raimo Oksanen
O-PH
Teuvo Taipale

Jouko Paalasmaa
Pirkko Raitela
Anja Järvi
Sirkka Jappalampi-Rupp
Pirkko Järvi
Jouko Järvi
M. Järvi
Matti Järvi
Sanna Järvi

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Tampereella 9,14 2010

Tapio Lehtinen
HTM

Seppo Sarsama
tilintarkastaja

TILINTARKASTUSKERTOMUS

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n jäsenille.

Olemme tarkastaneet Kehitysvammaisten Tukiliitto ry:n kirjanpidon, tilinpäätöksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2009. Tilinpäätös sisältää taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot.

Liittohallituksen vastuu

Liittohallitus vastaa tilinpäätöksen laatimisesta ja siitä, että se antaa oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Liittohallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus tilintarkastuslain (459/2007) ja Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Auktorisoimattoman tilintarkastajan tulee suorittaa tarkastuksensa tilintarkastuslain (936/1994) mukaisesti ja sen perusteella antaa lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta.

Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä ei ole olennaisia virheellisyksiä ja että liittohallituksen jäsenet ja yhdistyksen toimihenkilöt ovat toimineet yhdistyslain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsitksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto (tilintarkastuslaki 459/2007)

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös antaa Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot yhdistyksen toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

Lausunto (tilintarkastuslaki 936/1994)

Auktorisoimattomana tilintarkastajana esitän edellä olevan lausuntonne lisäksi, että tilinpäätös on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös voidaan vahvistaa ja vastuuvapaus myöntää hallituksen jäsenille ja toimihenkilöille tarkastamaltani tilikaudelta.

Tampereella 9. päivänä huhtikuuta 2010

Tapio Lehtinen

HTM

Lehtorinkatu 11, Tampere

Seppo Sarsama

tilintarkastaja

Kuohunharjuntie 267, Kangasala

VUOSIKERTOMUS 2009, LIITTEET

Hallinto

Liittokokous

Liittohallitus

Aluejako ja tukipiirit

Paikallisyhdistykset

Toimikunnat, työryhmät, neuvottelukunnat, henkilöstön työryhmät

Kunniamerkit, viirit

Jäsenyydet, edustukset, sidosryhmät

Lahjoitukset

Henkilökunta

HALLINTO

LIITTOKOKOUS

Sääntömääräinen liittokokous pidettiin 16.5.09 Hämeenlinnassa. Liittokokoukseen osallistui virallisia kokousedustajia 149.

Kokouksessa käsiteltiin sääntömääräiset asiat: hyväksyttiin vuoden 2008 toimintakertomus ja vahvistettiin 2008 tilinpäätös, kuultiin tilintarkastajien lausunto ja myönnettiin vastuuvapaus vastuuvollisille, vahvistettiin jäsenmaksun yksikköperuste ja kannatusjäsenten jäsenmaksu, hyväksyttiin toimintasuunnitelma vuodelle 2010, hyväksyttiin raamitalousarvio vuodelle 2010 sekä kuultiin ja merkittiin tiedoksi Kehitysvammaisten Palvelusätiön toimintakertomus vuodelta 2008.

Liittokokous valitsi Tukiliiton uudeksi puheenjohtajaksi kaudelle 2010 – 2011 Jyrki Pinomaan. Kokouksessa valittiin myös jäsenet liittohallituksen erovuoroisten tilalle.

Varsinaisista jäsenistä erovuorossa olivat: Arvo Järvinen, Pirjo Kotiranta, Markku Oksanen, Eija Parttimaa, Pekka Pokkinen, Reino Rantamäki, Helena Suosalmi ja Heino Vimpari. Varajäsenistä erovuorossa olivat Pentti Nyman, Veijo Lehtonen, Päivi Nykänen, Laina Romppanen, Virpi Parviainen, Ilkka Liekari ja Jukka Jokela.

Sääntöjen mukaan rotaation perusteella kaikki erovuoroiset voitiin valita uudelleen.

Liittokokouksessa valittiin liittohallituksen jäsenet erovuoroisten tilalle toimikaudeksi 2010 –2011:

Varsinainen jäsen	Varajäsen	Tukipiiri	
Arvo Järvinen	Pentti Nyman		Etelä-Häme
Pirjo Kotiranta	Heidi Hyvönen	Uusimaa	
Markku Oksanen	Veijo Lehtonen	Varsinais-Suomi	
Eija Parttimaa		Päivi Nykänen	Kainuu
Pekka Pokkinen	Laina Romppanen	Etelä-Savo	
Reino Rantamäki	Jaana Tuomi	Pirkamaa	
Helena Suosalmi	Ilkka Liekari	Uusimaa	
Pirkko Tähtelä		Minna Lintulahti	PoPoKe

Kokouksessa valittiin liiton tilintarkastajat ja heidän henkilökohtaiset varatilintarkastajansa vuodelle 2010: Tapio Lehtinen (htm) ja Lehtisen henkilökohtaiseksi varatilintarkastajaksi valittiin Ilse Alander (kht) ja Idman Vilen Grant Thornton Oy.

LIITTOHALLITUS

Puheenjohtaja/vuodesta

Markku Niemelä/2008

Varsinainen jäsen/vuodesta

Varajäsen/vuodesta

Tukipiiri

Raimo Haapakoski/2005	Taimi Tolvanen/2007	Lappi
Olli-Pekka Haverinen/2007	Kaija Kekkilä/2009	Keski-Suomi
Arvo Järvinen/2006	Pentti Nyman/2008	Etelä-Häme
Pirjo Kotiranta/2006	Heidi Hyvönen/2006	Uusimaa
Sirkku Lappalainen-Ruppa/2007	Kaarina Korhonen/2007	Pohjois-Savo
Sirpa Mahonen/2007	Ritva Silvennoinen/2009	Pohjois-Karjala
Kari Monto/2007	Marja Hukka/2007	Kymi
Erkki Mäenpää/2009	Sirpa Lammi/2009	Pohjalaaset
Markku Oksanen/2008	Veijo Lehtonen/2008	Varsinais-Suomi
Eija Parttimaa/2008	Päivi Nykänen/2008	Kainuu
Pekka Pokkinen/2008	Laina Romppanen/2008	Etelä-Savo
Reino Rantamäki/2008	Parviainen Virpi/2008	Pirkamaa
Helena Suosalmi/2008	Ilkka Liekari/2008	Uusimaa
Maritta Tuominen/2009	Johanna Käpynen/2009	Satakunta
Teuvo Taipale/2005	Seppo Pöylä/2007	Me Itse ry
Heino Vimpari/2008	Jukka Jokela/2008	PoPoke

Hallitus kokoontui toimintavuoden aikana 7 kertaa. Päätettäviä asioita oli yhteensä 164.

ALUEJAKO JA TUKIPIIRIT

Maa on jaettu viiteen alueeseen: Lappi, Pohjois-Suomi, Itä-Suomi, Länsi-Suomi ja Etelä-Suomi. Alueet jakautuvat tukipiireihin, jotka muodostuvat alueiden paikallisista tukiyhdistyksistä.

Lapin alueen tukipiiri on Lapin tukipiiri (kartalla numero 1).

Pohjois-Suomen alueen tukipiirit ovat Popoke ja Kainuun tukipiirit (2 ja 3).

Itä-Suomen alueen tukipiirit ovat

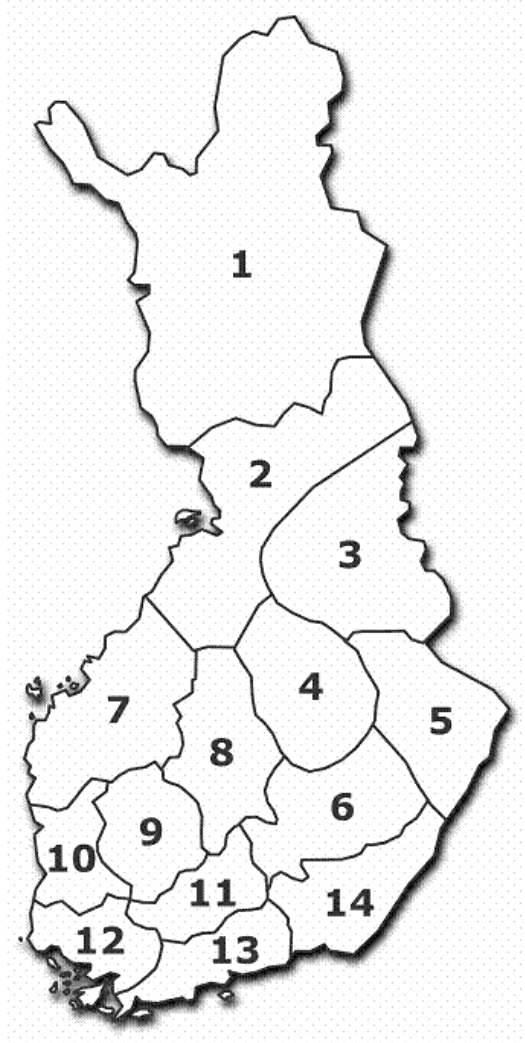
Pohjois-Savon, Pohjois-Karjalan, Etelä-Savon ja Kymen tukipiirit (4, 5, 6, 14).

Länsi-Suomen alueen tukipiirit ovat

Pohjalaaset -99, Keski-Suomen ja Pirkanmaan tukipiirit (7,8,9 ja 10).

Etelä-Suomen alueen tukipiirit ovat

Etelä-Hämeen, Varsinais-Suomen ja Uudenmaan tukipiirit (11,12 ja 13).

1. Lapin tukipiiri	14 yhdistystä	1 025 jäsentä
2. Popoken tukipiiri	28 yhdistystä	1 722 jäsentä
3. Kainuun tukipiiri	8 yhdistystä	405 jäsentä
4. Pohjois-Savon tukipiiri	18 yhdistystä	884 jäsentä
5. Pohjois-Karjalan tukipiiri	13 yhdistystä	837 jäsentä

6. Etelä-Savon tukipiiri	9 yhdistystä	529 jäsentä
7. Pohojalaaset -99 -tukipiiri	22 yhdistystä	1 579 jäsentä
8. Keski-Suomen tukipiiri	9 yhdistystä	778 jäsentä
9. Pirkanmaan tukipiiri	11 yhdistystä	1 732 jäsentä
10. Satakunnan tukipiiri	8 yhdistystä	724 jäsentä
11. Etelä-Hämeen tukipiiri	10 yhdistystä	1350 jäsentä
12. Varsinais-Suomen tukipiiri	11 yhdistystä	1 410 jäsentä
13. Uudenmaan tukipiiri	15 yhdistystä	2 563 jäsentä
14. Kymen tukipiiri	12 yhdistystä	1 348 jäsentä

PAIKALLISYHDISTYKSET

Kehitysvammaisten Tukiliitto 31.12.2009, koko liitto yhteensä 17738

Etelä-Hämeen Tukipiiri Ry

Forssan Seudun Kvt Ry	184
Hausjärven Kvt Ry	48
Heinolan Kvt Ry	82
Hämeenlinnan Seudun Kehitysvammaisten Tuki Ry.	254
Janakkalan Kvt Ry	89
Lahden Seudun Kvt Ry	405
Lammin Seudun Kvt Ry	27
Lopen Kvt Ry	38
Riihimäen Kehitysvammatuki Ry	152
Sysmän Kvt Ry	71
Piiri yhteensä	1350

Etelä-Savon Tukipiiri Ry

Joroisten Kvt Ry	30
Juvan Kvt Ry	52
Kangasniemen Kvt Ry	81
Kerimäen Kvt Ry	22
Mikkelin Seudun Kvt Ry	192
Mäntyharjun-Pertunmaan Kvt Ry	53
Punkaharjun Kvt Ry	30
Rantasalmen Kvt Ry	17
Savonlinnan Kvt Ry	52
Piiri yhteensä	529

Kainuun Tukipiiri Ry

Kajaanin Kvt Ry	104
Kuhmon Kvt Ry	81
Paltamon Kvt Ry	16
Puolangan Kvt Ry	49
Ristijärven Kvt Ry	26
Sotkamon Kvt Ry	41
Suomussalmen Kvt Ry	76
Vaalan Kvt Ry	12
Piiri yhteensä	405

Keski-Suomen Tukipiiri Ry

Jämsän Seudun Kvt Ry	180
Karstulan Kvt Ry	60
Keski-Suomen Kvt Ry	255
Keuruun Seudun Kvt Ry	42
Kuhmoisten Kvt Ry	16
Saarijärven S. Kvt Ry	75
Sisä-Suomen Kvt Ry	98
Suomenselän Kvt Ry	26
Viitasaaren Kvt Ry	26
Piiri yhteensä	778

Kymen Tukipiiri Ry

Anjalankosken Kvt Ry	135
Haminan Seudun Kvt	91
Iitin Ja Jaalan Kvt Ry	60
Imatran Seudun Kvt Ry	307
Joutsenon Kvt Ry	107
Kotkan Kvt Ry	165
Kouvolan Seudun Kvt Ry	82
Kuusankosken Kvt Ry	137
Lappeenrannan Kvt Ry	174
Parikkalan Seudun Kvt Ry	31
Rautjärven Kvt Ry	28
Savitaipaleen Kvt Ry	31
Piiri yhteensä	1348

Lapin Tukipiiri Ry

Inarin Kvt Ry	74
Kehitysvammaistuki 77 Kemi Ry	117
Kemijärven Kvt Ry	124
Kemin Seudun Kvt Ry	42
Kittilän Kvt Ry	84
Kolarin Kvt Ry	26
Posion Kvt Ry	35
Ranuan Kvt Ry	64
Rovaniemen Kvt Ry	199
Sallan Kvt Ry	41
Sodankylän Kvt Ry	110
Tervolan Kvt Ry	21
Tornion Kvt Ry	56
Ylitornion Kvt Ry	32
Piiri yhteensä	1025

Pirkanmaan Tukipiiri Ry

Elvy Ry	30
Hämeenkyrön Kvt Ry	95
Ikaalisten-Parkanon Kvt Ry	110
Kangasalan Seudun Kvt Ry	118
Mäntän Seudun Kvt Ry	92
Nokian Kvt Ry	265
Oriveden Seudun Kvt Ry	43
Ruoveden-Virtain Kvt Ry	52
Sastamalan Seudun Kehitysvammaisten Tuki Ry	70
Tampereen Kvt Ry	701
Valkeakosken Seudun Kvt Ry	156
Piiri yhteensä	1732

Pohjois-Karjalan Tukipiiri Ry

Ilomantsin-Tuupovaaran Kvt Ry	59
Joensuun Kvt Ry	156
Juuan Kvt Ry	50
Kiteen Kvt Ry	55
Kontiolahden Kvt Ry	38
Lieksan Kvt Ry	101
Liperin Kvt Ry	77
Nurmeksen Kvt Ry	68
Outokummun Kvt Ry	66
Polvijärven Kvt Ry	75
Pyhäselän Kvt Ry	48
Rääkkylän Kvt Ry	29
Tohmajärven-Värtsilän Kvt Ry	15
Piiri yhteensä	837

Pohjois-Savon Tukipiiri Ry

Iisalmen Kvt Ry	57
Kaavin Kvt Ry	10
Keiteleen Kvt Ry	12
Kiuruveden Kvt Ry	30
Kuopion Hoiva Ry	218
Lapinlahden Kvt Ry	10
Leppävirran Kvt Ry	107
Maaningan Kvt Ry	33
Nilsian Kvt Ry	23
Pielaveden Kvt Ry	37
Rautalammin Kvt Ry	11
Siilinjärven Kvt Ry	85
Sonkajärven-Sukevan Kvt Ry	9
Suonenjoen Kvt Ry	52

Tuusniemen Kvt Ry	47
Varkauden Kvt Ry	102
Varpaisjärven Kvt Ry	26
Vieremän Kvt Ry	15
Piiri yhteensä	884

Pohojalaaset -99 Tukipiiri Ry

Alajärvi-Vimpelin Kvt Ry	60
Alavuden-Töysän Kvt Ry	68
Halsua-Kaustinen-Vetelin Kvt Ry	37
Himangan Ja Lohtajan Kvt Ry	23
Ilmajoen Kvt Ry	52
Jalasjärven Kvt Ry	54
Jurvan Kvt Ry	69
Kannuksen Kvt Ry	24
Kauhajoen Kvt Ry	142
Kauhavan-Härmäin Kvt Ry	103
Kokkolan Kvt Ry	88
Kurikan Kvt Ry	98
Laihian Kvt Ry	61
Lappajärvi-Evijärven Kvt Ry	23
Lapuan Kvt Ry	58
Seinäjoen Seudun Kvt Ry	192
Suupohjan Kvt Ry	97
Teuvan Kvt Ry	54
Toholammin-Lestijärven Kvt Ry	28
Vaasan Seudun Kvt Ry	130
Vähäkyrön Kvt Ry	55
Ähtärin Sisupussit Ry	63
Piiri yhteensä	1579

Popoke Ry

Alavieskan Kvt Ry	48
Haapajärven Kvt Ry	71
Haapaveden Kvt Ry	74
Haukiputaan Kvt Ry	66
Iin Kvt Ry	58
Kalajoen Kvt Ry	42
Kempeleen Kvt Ry	57
Kiimingin Kvt Ry	31
Kuusamon Kvt Ry	141
Kärsämäen Kvt Ry	34
Lakeuden Kvt Ry	58
Muhoksen Kvt Ry	74

Nivalan Kvt Ry	51
Oulaisten Seudun Kvt Ry	62
Oulun Kvt Ry	356
Oulunsalon Kvt Ry	34
Pudasjärven Kvt Ry	81
Pyhjärven Kvt Ry	45
Raahen Seudun Kvt Ry	73
Rantsilan Kvt Ry	17
Reisjärven Kvt Ry	36
Ruukin Kvt Ry	24
Sievin Kvt Ry	57
Taivalkosken Kvt Ry	40
Utajärven Kvt Ry	28
Vihannin Kvt Ry	11
Ylikiimingin Kvt Ry	14
Ylivieskan Kvt Ry	39
Piiri yhteensä	1722

Satakunnan Tukipiiri Ry

Eurajoen Kvt Ry	34
Euran Seudun Kvt Ry	98
Harjavallan Seudun Kvt Ry	161
Hoivatuki Ry	122
Huittisten Seudun Kvt Ry	76
Pohjois-Satakunnan Kvt Ry	97
Rauman Seudun Kvt Ry	115
Ulvilan Seudun Kvt Ry	21
Piiri yhteensä	724

Uudenmaan Tukipiiri Ry

Espoon Kvt Ry	300
Helsingin Kehitysvammatuki 57 Ry	708
Hyvinkään Kvt Ry	134
Karjaan Seudun Kvt Ry	79
Keski-Uudenmaan Kvt Ry	191
Kirkkonummen Kvt Ry	111
Lohjan Seudun Kvt Ry	79
Loviisan Kvt Ry	25
Mäntsälän Seudun Kvt Ry	99
Nurmijärven Kvt Ry	196
Orimattilan Seudun Kvt Ry	45
Porvoon Seudun Kvt Ry	109
Rinnetuki Ry	154
Vantaan Kvt Ry	273
Vihdin Kvt Ry	60
Uudenmaan Tukipiiri Ry yhteensä	2563

Valtakunnalliset yhdistykset

Me Itse Ry	705
Suomen Angelman-yhdistys. Ry	31
Suomen Pws-yhdistys Ry	116
Yhteensä	852

Varsinais-Suomen Tukipiiri Ry

Halikon Kvt Ry	33
Kaarinan Kvt Ry	74
Killin Kvt Ry	338
Laitilan Kvt Ry	59
Loimaan Seudun Kvt Ry	97
Paimion Seudun Kvt Ry	113
Pöytyän Seudun Kvt Ry	75
Salon Kvt Ry	117

Someron Seudun Kvt Ry	102
Turun Seudun Kvt Ry	307
Uudenkaupungin S. Kvt Ry	95
Piiri yhteensä	1410

TOIMIKUNNAT, NEUVOSTOT, TYÖRYHMÄT

Edunvalvontatoimikunta

Timo Lahtinen (pj)	Etelä-Häme
Sirpa-Riitta Kuusisto	Satakunta
Pirkko Tähtelä	Liittohallitus
Sabine Ylönen	Keski-Suomi
Katriina Karjalainen	Uusimaa
Merja Humalamäki	Pohjojalaaset

Rahoitustoimikunta

Jari Makkonen (pj)	Keski-Suomi
Immo Rantala	Etelä-Häme
Pirjo Kotiranta	Liittohallitus
Helena Saavalainen	Etelä-Savo
Teemu Peippo	Satakunta
Kirsti Rämö	Varsinais-Suomi

Koulutus- ja työllisyysasiain toimikunta

Hannu Laatuinen	Etelä-Häme
Leena Jokipakka (pj)	Pirkanmaa
Eeva Lakka	Pohjois-Karjala
Olli-Pekka Haverinen	Liittohallitus
Katariina Hakala	Uusimaa
Maija Inget	Kainuu

Järjestön tulevaisuustoimikunta

Johanna Käpyinen (pj)	Satakunta
Timo Rintala	Pohjojalaaset -99
Helena Suosalmi	Liittohallitus
Mira Kosonen	Leijonaemot ry
Hilpi Ahola	Lappi
Jaana Latva-Äijä	Varsinais-Suomi

Asiantuntijajäsenenä Markku Niemelä

Harvinaiset-toimikunta

Jari-Matti Vuorio

Mauri Niemi

Taina Hickey (pj)

Merja Jääskeläinen

Sirkku Lappalainen-Ruppa

Kirsi Kautto

Uusimaa

Pirkanmaa

Popoke

Pohjois-Savo

Liittohallitus

Varsinais-Suomi

Tukiviestin toimitusneuvosto

Markku Ylinen (pj)

Pirjo Silveri

Seppo Välskilä

Kimmo Parikka

Heidi Hyvönen

Maritta Tuominen

Pirkanmaa

toimittaja

Pohjojalaaset -99

Varsinais-Suomi

Uusimaa

Liittohallitus

Leijan toimitusneuvosto

Esko Käki

Irmeli Vuotila (pj)

Raija Turunen

Janna Maula

Teuvo Taipale

Kymi

Varsinais-Suomi

Pohjois-Karjala

Pirkanmaa

Me Itse ja liittohallitus

Asiantuntijajäsenenä Leealaura Leskelä, Selkokeskus

Malike-toimikunta

Sirkku Lappalainen-Ruppa

Erkki Lönnrot

Aimo Strömberg

Liittohallitus

perheiden edustaja

The International Cerebral Palsy Society,

c/o Suomen CP-liitto

Rilla Aurakorpi
Pia Ylisuvanto
Tiina Sivonen

Sokeain lasten tuki ry
Elo-Perheet
Siu

Lisäksi asiantuntijajäseninä Arja Patama, Hämeenlinnan Seudun Kehitysvammaisten Tuki ry,
Leila Paavola, Rinnetuki ry

Me Itse -yhteistyöryhmä

Tommi Kivimäki
Ulla Topi
Olli-Pekka Haverinen
Jyrki Pinomaa (pj)
Raimo Haapakoski

Eettinen neuvosto

Oiva Antti Mäki, pj (+ 25.7.2009)
Eu-parlamentaarikko Sari Essayah
Väestöliiton toimitusjohtaja Helena Hiila
Mikael Lindholm
Professori Pekka Louhiala (pj. 1.12.2009 alkaen)
Arkkipiispa Jukka Paarma
Arkkiatri Risto Pelkonen
Opetusneuvos Jussi Pihkala
Professori Timo Saloviita
Toimittaja Heini Saraste
Kehitysvammaliiton toiminnanjohtaja Veli-Pekka Sinervuo
Me Itse ry:n varapuheenjohtaja Teuvo Taipale
Professori Tuula Tamminen
Kehitysvammaisten Tukiliiton toiminnanjohtaja Susanna Lohiniemi, sihteeri

Johtoryhmä

Susanna Lohiniemi, pj
Päivi Havas
Jutta Keski-Korhonen
Marjo Reunanen
Mari Saarela
Tupu Sammaljärvi

KUNNIAMERKIT JA VIIRIT

Raahen Seudun Kvt Ry	Pehkonen Kaarina	pronssinen
Raahen Seudun Kvt Ry	Pirkola Lahja	pronssinen
Raahen Seudun Kvt Ry	Leppälä Siiri	pronssinen
Raahen Seudun Kvt Ry	Rasinkangas Asta	pronssinen
Espoon Kvt Ry	Krogerus-Jalkanen Stina	pronssinen
Raahen Seudun Kvt Ry	Nokia Leena	kultatulppaani
Raahen Seudun Kvt Ry	Martinmäki Hannu	kultatulppaani
Raahen Seudun Kvt Ry	Koskelin Aune	kultatulppaani
Raahen Seudun Kvt Ry	LC Raahen Kreivi	viiri
Raahen Seudun Kvt Ry	Lions Club Raahe	viiri
Iisalmen Kvt Ry	Hartikainen Marjatta	hopeinen
Hämeenlinnan Seudun Kvt Ry	Leino Anneli	hopeinen
Iisalmen Kvt Ry	Ahonen Sirkka	viiri
Iisalmen Kvt Ry	Meeri ja Atte Juntunen	viiri
Iisalmen Kvt Ry	Kamunen Pirjo	viiri
Iisalmen Kvt Ry	Hartikainen Juhani	viiri
Rauman Seudun Kvt Ry	Markku Iso-Pärnä	hopeinen
Rauman Seudun Kvt Ry	Tuononen Soile	pronssinen
Rauman Seudun Kvt Ry	Nuolioja Seija	pronssinen
Rauman Seudun Kvt Ry	Kröger Marjut	pronssinen
Me Itse Ry	Alava Tarmo	hopeinen
Me Itse Ry	Suvilehto Heikki	pronssinen
Me Itse Ry	Aaltonen Yrjö	viiri
Espoo Kvt Ry	Rytkönen Helena	pronssinen
Heinolan Kvt Ry	Keskinen Jouko	viiri
Forssan Seudun Kvt Ry	Saarinen Taina	hopeinen
Lakeuden Kvt Ry	Pietiläinen Eila	hopeinen
Lakeuden Kvt Ry	Ahola Kristiina	hopeinen
Lakeuden Kvt Ry	Ahola Kristiina	Kaukametsä
Pielaveden Kvt Ry	Ulmanen Jaakko	hopeinen
Pielaveden Kvt Tu	Haaksluoto Alpo	pronssinen
Pielaveden Kvt Ry	Lappalainen Maija	pronssinen
Pielaveden Kvt Ry	Haataja Anneli	pronssinen
Pyhäselän Kvt Ry	Hirvonen Kari	viiri
Varsinais-Suomen Tukipiiri Ry	Kivinen Tuomo	hopeinen
Varsinais-Suomen Tukipiiri Ry	Päätalo Seppo	viiri
Pohjalaaset -99 Tukipiiri Ry	Lahti Pentti	hopeinen
Mäntsälän Seudun Kvt Ry	Ratia Jorma	viiri
Kuhmoisten Kvt Ry	Lahti Leena	hopeinen
Kuhmoisten Kvt Ry	Sorri Suoma	hopeinen
Kuhmoisten Kvt Ry	Creutz Anja	pronssinen

Kuhmoisten Kvt Ry	Tanninen Paula	pronssinen
Kuhmoisten Kvt Ry	Pohjola Ritva	pronssinen
Juvan Kvt Ry	Hämäläinen Hilikka	hopeinen
Valkeakosken Seudun Kvt Ry	DDG/Keijo Karhu	viiri
Helsingin Kehitysvammaatuki 57 Ry	Törnblom Jan	pronssinen
Helsingin Kehitysvammaatuki 57 Ry	Forsblom Seija	hopeinen
Helsingin Kehitysvammaatuki 57 Ry	Kokko Tarja	hopeinen
Parikkalan Seudun Kvt Ry	Karvinen Marja-Liisa	hopeinen
Parikkalan Seudun Kvt Ry	Karvinen Pentti	hopeinen
Parikkalan Seudun Kvt Ry	Kuukkanen Airi	pronssinen
Parikkalan Seudun Kvt Ry	Pietiläinen Eila	pronssinen
Parikkalan Seudun Kvt Ry	Karjalainen Minna	pronssinen
Parikkalan Seudun Kvt Ry	Kojo Marja	pronssinen
Parikkalan Seudun Kvt Ry	Poutanen Pirjo	viiri
Parikkalan Seudun Kvt Ry	Törrönen Elsa	kultatulppaani
Parikkalan Seudun Kvt Ry	Uosukainen Eila	kultatulppaani
Alavuden-Töysän Kvt Ry	Aho Liisa	hopeinen

JÄSENYYYDET, EDUSTUKSET, SIDOSRYHMÄT

Alla oleva luettelo sisältää vain keskeisimmät yhteistyökumppanimme. Yhteistyöverkostomme on laaja. Teemme yhteistyötä lukuisten eri tahojen kanssa.

Jäsenyydet

Aikakauslehtien Liitto
 Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
 EURORDIS – European Organisation for Rare Diseases
 Inclusion Europe
 Kehitysvammaliitto
 Kultti ry
 Lastensuojelun Keskusliitto
 NSR – Nordiska Samarbetsrådet
 Opintotoiminnan Keskusliitto
 Sosiaali- ja terveysturvan keskusliitto STKL
 Terveysturvan edistämisen keskus TEKRY
 Vammaisfoorumi
 Verneriverkkopalvelu
 YTY ry

Edustukset, sidosryhmät

Aivohalvaus- ja dysfasialiitto ry
 Assistentti.info – lakijaoston neuvottelukunta
 ASPA
 Autismi- ja Aspergerliitto
 Best Buddies International
 Diabetesliitto ry
 Elävä kirjasto -työryhmä
 Elo - erityislasten omaiset ry
 EPSA - European Platform of Self-Advocates
 Erityislasten omaiset
 ERNET-hanke
 Etelä-Karjalan erityishuoltoapiirin neuvottelukunta
 Eteva kuntayhtymä
 FDUV
 Iholiitto ry

Inclusion Europe
Invalidiliitto ry
ISO – Itä-Suomen osaamiskeskus
KansalaisAreena ry
Kehitysvammaisten Palvelusäätiö
Kettuki
Kirkkopalvelut
Kuhankosken erityisammattikoulu
Kuulonhuoltoliitto ry
Kymen erityishuoltopiirin neuvottelukunta
Kynnys ry
Leijonaemot
Mannerheimin Lastensuojeluliitto ry
Me Itse ry
Mielenterveyden keskusliitto ry
Nuorten Ystävät ry
Näkövammaisten Keskusliitto ry
Omaishoitajat ja Läheiset -Liitto ry
Opetushallitus
Papunet
Pirkanmaan vertaistukiverkosto
RAY
RoVaKa - Rovaseudun vammais- ja kansanterveysjärjestöt
SAVAS - Savon Vammaisasuntosäätiö
Selkokeskus
Steg för Steg
Suomen CP-liitto
Suomen Kuurosokeat ry
Suomen Mielenterveysseura ry
Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry
Suomen Punainen Risti
Vapaaehtoistyön kansallinen strategia -hankkeen johtoryhmä
Vertaisohjaajan käsikirjaa tuottava verkosto
VIKE – Vammaisten ihmisoikeuskeskus
YTRY – Pitkäaikaissairaiden ja vammaisten lasten vanhempainyhdistysten yhteistyöryhmä

LAHJOITTAJAT

Kehitysvammaisten Tukiliiton toimintaa ovat vuonna 2009 tukeneet seuraavat yritykset ja yhteisöt:

Alfred Kordelinin säätiö
Anvia-konserni
EN-Apuvälineet Oy
Fortum Oyj
Hämyt, Hämeen Caravaanarit
Karkkiparkki
LC Rovaniemi/Petronella
Likkojen Lenkki
Länsilinjat Oy
Mäkkylän perunatila
Nordea Pankki Suomi Oyj
Nova Tampere Oy
Panimoravintola Plevna
Parketti ja sisustus Rauski Oy
Opintotoiminnan keskusliitto
Raha-automaattiyhdistys
SAS/Blue1
Särkänniemi Oy
Vammaisten koulutuksen ja työllisyyden tuki
YH-Länsi, Kotosalla-säätiö

Lisäksi olemme saaneet lahjoituksia toimintaamme lukuisilta yksityishenkilöiltä.
Lämmin kiitos kaikille tukijoillemme!

HENKILÖSTÖ 31.12.2009

Toiminnanjohtaja Susanna Lohiniemi

Järjestöjohtaja Mari Saarela

Edunvalvonta

Toiminnanjohtaja Susanna Lohiniemi

Johtava lakimies Sirkka Sivula

Lakineuvonta

Lakineuvoja Maritta Ekmark

Lakimies Minna Kaipinen

Viestintä

Viestintäpäällikkö Tupu Sammaljärvi

Tiedottaja Jaana Teräväinen

Tiedottaja Sanna Välkkilä

Koulutus

Koulutuspäällikkö Marjo Reunanen

Kurssitoiminnan esimies Anne Repo (opintovapaalla)

Kurssitoiminnan esimies ts. Anne Grönroos

Projektisuunnittelija Pia Björkman

Toimistotyöntekijä Silja Filppu

Koulutussuunnittelijat

Soilikki Alanne (vuorotteluvapaalla 7.12.09 alkaen) (Kaija Aho ts.)

Taina Koivunen-Kutilla (hoitovapaalla)

Raila Talus

Pia Mölsä

Suunnittelijat

Kari Vuorenpää

Esa Nyman

Projektit

Enemmän otetta omaan elämään -projekti

Projektipäällikkö Pia Henttonen

Selko-e-projekti

Projektipäällikkö Veijo Nikkanen

Pienet vammaisryhmät

Suunnittelija

Lea Vaitti

Me Itse ry

Vammaistyön suunnittelija Minna Tuhkanen (hoitovapaalla)

Vammaistyön suunnittelija ts. Merja Hakala

Kansalaistoiminta

Järjestöjohtaja Mari Saarela

Kansalaistoiminnan päällikkö Jutta Keski-Korhonen

Aluekoordinaattorit

Johtava aluekoordinaattori Ritva Still; Pohjois-Pohjanmaa ja Kainuu

Maire Pallari; Lappi

Eeva Rossi; Pohjois-Karjala, pohjois- ja Etelä-Savo, Kymi (toimivapaalla)

Aluekoordinaattori ts. Maria Ruuskanen

Salla Pyykkönen; Etelä-Häme, Uusimaa ja Varsinais-Suomi

Aluekoordinaattori ts. Laura Tuominen-Lozic; Pohjojalaaset -99, Keski-Suomi, Pirkanmaa ja Satakunta

Projektit

Vertaansa vailla -projekti

Projektipäällikkö Oili Jyrkämä

Kaveri-projekti

Projektipäällikkö Kati Ruotsalainen

Asuntoja asunnottomille! -projekti

Projektipäällikkö (Satakunta) Susanna Heiniluoma

Projektityöntekijä (Uusimaa) Sanna Leino

Projektityöntekijä (Kajaanin seutu) Irma Huotari

Malike

Päällikkö Päivi Havas

Suunnittelija Sirkka Nikulainen (toimivapaalla)

Suunnittelija ts. Tuomas Kaihua

Koulutussuunnittelija ts. Henna Ikävalko

Palvelusihteeri Päivi Ojanen

Toimintavälineneuvoja Antti Tulasalo

Aikuis-Malike-projekti

Projektipäällikkö Susanna Tero

Projektityöntekijä Tanja Tauria

Tukipalvelut

Tukipalveluiden esimies Liisa Sorjonen

Hallintosihteeri Helinä Kokko

Kirjanpitäjä Arja Lehtotie

Jäsensihteeri Sinikka Niemi

Taloussihteeri Sinikka Yliruusi

Toimistotyöntekijä Timo Seppälä

Ohjaava siistijä Tiina Hänninen

Keittiötyöntekijä Esa Pajunen

Kurssikeskus Mertiöranta

Emäntä Eija Joentausta

Keittäjä Eila Välimaa

Talonmies Ari Tamminen